

Economic history

 What`s your price? page 10

 Protectionism and openness: the way to go page 14

 Befooled bankers: what`s going wrong? page 21

 Dutch glory: the VOC relives page 28

rostraeconomica

published by faculty association Sefa

edition 281

volume 56

octobre 2010

 UNIVERSITY OF AMSTERDAM

Faculty of Economics and Business

**SE
FA**

Economic Faculty Association
University of Amsterdam

Wat belangrijk is, laat je niet los.

Ik wil ruimte om te groeien. Waar zet ik de volgende stap?

Waar je ook bent, belangrijke beslissingen zijn nooit ver weg. In je rol als accountant en bij het bepalen van je volgende carrièrestap. Bij Grant Thornton begrijpen we dat je voortdurend bezig bent met je groei. Sterker nog, wij zijn er zelf ook mee bezig. Onder andere door jouw ambities alle ruimte te geven en door je talent te versterken met een goed doortimmerde opleidingsaanpak. Meer over ons op onze website.

Grant Thornton bij jou in de buurt:
Alphen aan den Rijn - Amsterdam -
Boskoop - Gouda - Leiden - Rijswijk -
Rotterdam - Woerden

Accountancy - Belastingen - Advies

colophon

Editor in chief

Wouter Smeets

Copy editors

Minouche Cramer
Nicole Koedooder

Editors

Roel van Dongen
Suzanne Ruwaard
Laurens van Leeuwen
Aniel Ganga
Christa Verhoek
Claudia Paz de la Huerta
Tom Leupen
Denise Edwards
Berre Simonse

Reactions, letters and applications can be send to:

Room E0.02
Roetersstraat 11
1018 WB Amsterdam
020 5254024
rostra@sefa.nl
www.rostraeconomica.nl

Special Thanks to:

Stef Gallé

Columnists

Prof. Dr. J. Hartog
Prof. Dr. A.W.A. Boot

Cartoonist

Arend van Dam

Design

carli-d
www.carli-d.nl

Print run

4800

Address Changes

Address changes can only be made through Studielink.
www.studielink.nl

Annual Subscription

Five editions for 15 euro.

Advertismenties

KPMG
Ministerie van Financiën
GrantThornton
PricewaterhouseCoopers
Mazars
Deloitte
Ernst&Young
De Nederlandsche Bank

Advertisement Costs

Contact Sefa and ask for Priscilla Wildenborg or Marije Duijn.
020 5254024
commercialaffairs@sefa.nl

Printing

De Raat & De Vries, Amsterdam

Copyright Notice

Any redistribution of part or all of the contents in any form is prohibited. You may not, except with express written permission by the editor in chief, distribute or commercially exploit the contents. Nor may you transmit it or store it in any other website or other form of electronic retrieval system.

○ tempora, ○ mores!

We live in turbulent times, with all the crises we are facing: the financial crisis, the knowledge crisis, the food crisis, the energy crisis and many more. It can be soothing to get some rest. History can provide us with that, since history never changes, at best our interpretation of past events changes. By looking at previous events, we can learn. As Rostra Economica, we learned the last years that all you readers have been craving for a more international oriented Rostra Economica. Therefore I can proudly present you our new Rostra, mainly written in English.

As I said, history. By looking at economic history, we can learn a great deal. With trial and error we found out what works, and what doesn't. Which measures provide us with growth and which hold us back. This is one of the arguments in the discussion between two of our editors. They discuss whether we learn from our mistakes, or do we make the same errors over and over again.

We will look deeper into the financial crisis and its causes, present and distant past. Could this crisis have been prevented? How should governments and central banks react to turbulence in the financial markets? We will search the answer for you, and explain keynesian thinking and the ideas of the Austrian School. In a more distant past we will track the origin of nowadays exotic options and derivatives. We find their roots all the way back in former Dutch glory: the Dutch East India Company.

Our own Rostra Economica has a rich history as well. The Rostra Economica is the oldest yet existing faculty magazine in the Netherlands. Study Association SEF initiated this project, to enrich the faculty life with a new magazine. Later on this study association would be one of the partners that teamed up to create Sefa, the current faculty association at the Faculty of Economics and Business at the University of Amsterdam.

And so it happened that in 1954 the first 'Rostra der Economische Fakuliteit' was distributed amongst students. In just a small paper magazine this first Rostra was introduced by the then mayor Arnold Jan d'Ailly and rector magnificus George van den Bergh. This year, the honour is mine to present you this first Rostra for the academic year 2010/2011. Hopefully we will bring you another year with interesting articles, exciting interviews and razor-sharp columns.

Wouter Smeets

Editor in chief Rostra Economica

interviews

Stef Gallé
Entrepreneurship according to
page 8

columns

Joop Hartog
Nobele vragen
page 17

Arnoud W.A. Boot
Vergankelijkheid en hypes --
Kritische geesten gezocht...
page 31

articles

De mythe van de 'juiste' prijs
page 10

**Cultural and economic openness:
the way forward**
page 14

Wat is de rol van de centrale bank?
Ons huidige monetaire stelsel ter discussie
page 21

**The VOC and its influence on the
financial development of capital
markets**
page 28

every edition

FEB question
page 7

SEFA front
page 18

Betoog voor, betoog tegen
page 12

Not required, but recommended
page 25

Economy with a Wink...;)
Manager Agamemnon
page 27

Open Letter to:
Het h-woord
page 30

FSR
page 32

FEB flash
page 33

Activities
page 34

ENGLISH ARTICLES

 Theme related: 'Economic history'

 Faculty related

of weet jij een beter moment om in actie te komen?

www.werkenbijpwc.nl

Assurance • Tax • Advisory

PRICEWATERHOUSECOOPERS

FEB question What is, according to you, the most important economic lesson from history?

TEKST Minouche Cramer

IN EVERY FAIRYTALE THERE IS A LESSON TO BE LEARNED. THE BEAUTY AND THE BEAST TEACHES US TO LOOK BEYOND THE SURFACE AND CINDERELLA TEACHES US THAT YOU SHOULD TREAT PEOPLE LIKE YOU WANT TO BE TREATED YOURSELF. ECONOMIC HISTORY MAY BE FAR FROM A FAIRYTALE BUT THERE ARE LESSONS TO BE LEARNED. THESE LESSONS CAN PREVENT EVENTS FROM HAPPENING IN THE FUTURE. THAT IS WHY ROSTRA DECIDED TO ASK THE STUDENTS OF THE FACULTY ECONOMICS AND BUSINESS: WHAT IS, ACCORDING TO YOU, THE MOST IMPORTANT ECONOMIC LESSON FROM HISTORY?

"The most important lesson we should draw from economic history is that one can never be too sure of theories and their correctness. We should always be open for new arguments and new information. People change, our ideas change, so should economic theory. To stand still is to backslide."

Wouter Smeets (23)
Editor in Chief *Rostra Economica*

"I think the most important lesson from economic history is the post-war cooperation with the first six EU countries. These six countries established the ECSC with the aim of preventing war on European territory. This form of integration was the first step towards today's European Union, which currently consists out of 27 member states. The EU has had many economic benefits for its member states, such as the release of trade barriers, the creation of a common market and a more united Europe. If the same type of integration will be stimulated elsewhere, this will lead to greater economic prosperity and perhaps social welfare in these areas."

Marion Mulder (24)
3rd year Bachelor Economics

"People want to make economics scientific by looking at the history of it. The history of economics shows a wave motion with ups and downs, logically you should be able to predict these waves. However, this does not seem to be the case. Economists worsen these waves by anticipating on them and so they invest a lot of money in the periods of growth and take out a lot of money in a declining economy (as can be seen in the recent bubble). So how much can we really learn from the history of economics? And perhaps more importantly, should we take what we learn so seriously just because it is the only grip we have on economics?"

Michiel de Vos (23)
3th year Bachelor Finance

"I think the most important lesson from economic history is the fact that we should not let the banks get too much power. For example the after the crisis of 1929 the Glass and Steagall Act was implemented to prevent this kind of events from happening. This act was slowly phased out. We could learn from this that we might need a similar act and we should not let it get phased out."

Bram Zijlstra (19)
Propeduse Economics and Business

"The most important lesson from the history of economics is that you should not spend money you do not have. This lesson has become clear in different economic events, of which most important are the crisis of 1929 and of course the recent credit crisis. It may seem attractive to borrow money in the short run but in the long run it can have devastating effects. It's hard to get balanced in your wins and losses again."

Anonymous (24)
Master Economics

Minouche Cramer is 23 years old and in her Master Economics

Reply? This is possible at minouche.cramer@rostraeconomica.nl

interview

Entrepreneurship according to Stef Gallé

TEKST Laurens van Leeuwen

STEF GALLÉ (26) IS AN AMBITIOUS ENTREPRENEUR AND FOUNDER OF SMARTPR. TOGETHER WITH CO-FOUNDERS MARTIJN VAN HOEK (29) AND TIM MOLENDIJK (27) HE IS PLANNING TO CHANGE THE WORLD OF PROFESSIONAL COMMUNICATION WITH HIS INTERNET START-UP SMARTPR. CURRENTLY 50 DUTCH COMPANIES ARE USING THEIR SOFTWARE, AND THE PLANS OF CONQUERING EUROPE BY THE END OF THIS YEAR ARE GETTING VERY CONCRETE.

How would you describe entrepreneurship?

A lot is being said and written about entrepreneurship. I enjoy talking and writing about it as well. However, the most important aspects of entrepreneurship are the 'doing' and the 'failing'. It starts with an idea and then you do... and probably fail. The key is to refuse to give up. I really like a quote by Jason Bear (serial entrepreneur and founder of Bear Software): 'Your idea sucks, now go do it anyway'. I am convinced that 99% of business ideas were initially bad, but by just

doing it, sharing your thoughts about it with as many people as possible and by (partly or completely) failing it gradually gets better. The longer you keep thinking, sharing, doing, failing and starting over, the closer you will get to brilliance.

There are a lot of clichés about being an entrepreneur and I found out that most of them are true.

The reason I started as an entrepreneur during my studies at university is because I consider myself a generalist. I do not really have an area of expertise and I did not see myself as a very small part of a very large organisation. I like to be involved in all aspects of a company. Well almost all aspects, the accounting part is not as much fun as I hoped it would be. Now I am involved in the financial aspects (seeking capital, finding government funds, investing) but I do product design as well, just as marketing, PR, telling other people what to do and finding companies for lucrative partnerships. I did not expect to find all these aspects in a job at a large company.

There are a lot of clichés about being an entrepreneur and I found out that most of them are true. You are always working, but it does not feel like working. You are constantly looking for inspiration, new ideas and business opportunities. It can be very tough, but it is extremely fulfilling at the same time.

I do not think there is a stereotypical entrepreneur, and do not consider myself one. The traits you need depend on the field you are in and your role in the team. If I had to say something, I think a fair amount of stubbornness helps.

Can you explain shortly what you are doing?

We started three years ago. Three students who wanted to go out in Amsterdam, but were out of ideas where to go. We decided to start a social nightlife guide for Amsterdam called NightBee. A website with an agenda of all nightlife related activities in the city on which people could comment and meet each other. Quite soon we found out that it was very hard to make money with this website. We started doing online promotion for clubs and organisers of events, which they paid us for. Our service was called PromoBee and quite a few large and well-known clubs used our service (Hotel Arena, Odeon, Club Home).

Doing this online promotion service we received quite a lot of press releases and we were sending out large numbers of press releases as well. We found that people were sending their press releases in very outdated and sloppy ways. We also found that this was not only the case in the nightlife scene, but in the entire professional communication branch. This was our opportunity. We decided to design online software for sending press releases in a professional way.

We started by talking to as many people as possible who were in any way professionally involved in communication. Using our charm and presenting ourselves as three students with a good idea, a surprisingly large number of doors opened for

us. Then we developed a first, very basic version of SmartPR and asked people and companies to try it. The first paid customers started in November 2009 and currently 50 large Dutch companies are using SmartPR.

SmartPR is online software for PR and communication professionals that they use to send out their press releases. You can manage all information about journalists, media and your relations in it. It is connected to the database of DePerslijst.com, the largest and best database of journalists in The Netherlands. This means that when you send out a press release using SmartPR you have access to up to date contact information of all relevant journalists. With SmartPR it is very easy to make a list of recipients, make a professional looking message and press release, personalise this message and after sending it seeing who has looked at it and who has not. An one-minute demo video can be found at smartpr.nl/demo.

What have you learned from the days in the beginning?

I have learned that timing and being focussed at the right moment is essential. While building a business you will encounter a few essentially important decisions, like accepting money from investors or deciding to go with a certain strategic partner. Making the wrong choice at these key moments could have ruined our business. When we encountered these decisions we sought for help and advice in all directions, and up until today I am relieved to say it worked.

How do you keep your head up in the branch of software development and professional communication?

We are in a branch, online software development, which needless to say constantly changes and does so very rapidly. Staying flexible is key here. Now we are still a small company that can adapt very quickly to its environment. Everything we earn, we invest in product development. As we keep growing as a company, staying flexible and innovative will become harder and harder. This will be our main challenge for the years to come.

Do you have any tips for students?

The most important tip I have is if you have an idea, start doing it and start talking about it with as many people as possible. Use the charm of being a student with a business idea and a lot of people will take some time to talk to you. These conversations can be extremely valuable.

Do not quit. By this I do not mean you should keep going even though you realise your idea does not work. As Seth Godin (author of The Dip) puts it: 'Winners quit all the time. They just quit the right stuff at the right time.' So when you realise your idea or a part of it does not work, adapt and find ways to change it into something that does work. The longer you keep thinking, sharing, doing, failing and starting over, the closer you will get to brilliance.

SmartPR version 1 is up and running smoothly. Now we are developing version 2 of SmartPR and with a lot of new ideas we will get one step closer to brilliance. ●

Laurens van Leeuwen is 23 years old and currently studying a Master Business Economics. In the future he wants to become an entrepreneur himself as well.

artikel

De mythe van de 'juiste' prijs

TEKST Suzanne Ruwaard

SINDS DE EERSTE VORMEN VAN HANDEL PLAATS VONDEN WORSTELDEN ECONOMEN MET DE VOLGENDE VRAAG: IS ER EEN JUISTE PRIJS VOOR ALLE GOEDEREN EN DIENSTEN IN DE ECONOMIE? ZO JA, HOE KUNNEN WE DIE PRIJS BEREKENEN? WAAROM IS EEN STUK BROOD VEEL GOEDKOPER DAN EEN DIAMANT? ONDANKS HET FEIT DAT BROOD WEL EEN EERSTE LEVENSBEOHOEFTE IS, KOST HET VERGELEKEN MET EEN DIAMANT HELEMAAL NIETS. DE VRAAG IS OF HET WENSELIJK IS OM DE PRIJS GELIJK TE STELLEN AAN DE WAARDE DIE DE MAATSCHAPPIJ DAARAAN HECHT OF DAT DE PRIJS GELIJK MOET STAAN AAN DE KOSTEN DIE AAN EEN PRODUCT OF DIENST VERBONDEN ZIJN. OF ZIJN ER MIS-SCHIEEN ANDERE METHODES OM EEN JUISTE PRIJS VAST TE STELLEN?

Wat is de juiste prijs?

Dit is waar het probleem begint. Er is nooit een universeel geaccepteerde definitie geweest voor de juiste prijs. Het idee dat er een juiste prijs zou moeten zijn is waarschijnlijk ontstaan toen de eerste vormen van commerciële activiteiten plaatsvonden. Het concept van de juiste prijs wordt echter geassocieerd met de middeleeuwse katholieke filosoof en theoloog Thomas van Aquino, geboren in 1225. Hij suggereerde dat de juiste prijs van een product gelijk moet zijn aan de waarde die de samenleving daaraan toekent. Hij baseerde zijn argument op de Gulden Regel. Men mocht geen financieel baat hebben zonder echt iets waardevols te creëren. Helaas heeft Thomas Van Aquino een enigszins vage definitie achtergelaten en is het vooralsnog niet duidelijk hoe we de juiste prijs kunnen bepalen. Sterker nog, onder verschillende omstandigheden kan de prijs volgens deze definitie ook nog variëren binnen een bepaalde marge.

Het feit dat we nog niet precies weten hoe we de 'juiste' prijs kunnen berekenen betekent niet dat we het concept aan de kant moeten schuiven. Prijzen bevatten namelijk belangrijke informatie. Deze informatie bepaalt de prikkels van zowel de eigenaren van grondstoffen als degenen die de grondstoffen willen gebruiken. Het vinden van de juiste prijs is dus een belangrijke kwestie omdat je als land uiteindelijk een optimale verdeling zou willen hebben, die de meeste welvaart genereert. De prijs is hierbij indirect van belang omdat die voor een groot deel bepaalt waar de grondstoffen naar toe gaan, en hoeveel en voor wie de producten en diensten worden geproduceerd/geleverd. De opvattingen over prijzen en handel zijn in de loop van de tijd sterk veranderd en hebben invloed gehad op wat de juiste prijs dan wel niet zou moeten zijn.

Veranderingen in opvattingen

Het concept van de 'juiste' prijs heeft de mens lange tijd bezig gehouden, omdat men vooral in het begin achterdochtig was over de handel. De primaire gedachte was: de winst van de ene partij gaat per definitie ten koste van de andere partij. Deze gedachtegang heeft zich voortgezet tot aan de middeleeuwen. In het Romeinse Rijk werd de prijs bepaald door de interactie tussen de koper en de verkoper. Er werd zo nu en dan een uitzondering gemaakt voor mensen die een vergissing hadden gemaakt. Als men bijvoorbeeld land wilde verkopen werden niet de kopers maar de verkopers beschermd. Als het land voor minder dan de helft van de waarde werd verkocht dan werd hiervoor gecorrigeerd. Alleen de verkoper werd beschermd omdat men dacht dat iedereen voor een habbekrats dingen wilde kopen en mensen graag dingen verkochten.

Waar de Romeinen erg argwanend waren over handel, zien we tegenwoordig juist grote voordelen in handel. In het beroemde handelsmodel van econoom David Ricardo zien we dat landen handelen in goederen waar ze een comparative advantage in hebben. Als landen zich specialiseren in het goed waar ze een comparative advantage in hebben, neemt de totale (wereld)productie toe en wordt het efficiënter. Dit concept gaat op voor landen, maar ook voor individuen. Als ik een appelboom heb en mijn buurman een perenboom, dan zijn we waarschijnlijk allebei meer dan blij om een stuk fruit te ruilen. De honderdste appel is voor mij namelijk minder waard dan die ene peer die ik dan krijg. Dit heeft te maken met het marginale nut dat afneemt. Daarbij gaan we er uiteraard wel vanuit dat we allebei appels en peren lekker vinden. Beide partijen kunnen dus wel degelijk beter af zijn na het ruilen. Een ander groot verschil ten opzichte van vroeger is dat nu juist de kopers worden beschermd in plaats van de verkopers. Er heeft dus een grote verandering plaatsgevonden.

Uiteenlopende meningen over de 'juiste' prijs

Zoals eerder vermeld was Thomas Van Aquino van mening dat de prijs gelijk zou moeten staan aan de waarde die de samenleving daar aan toekent. Hij heeft echter nooit met een formule aangegeven hoe dat dan berekend zou kunnen worden. In de loop van de tijd zijn er wel een aantal economen geweest die het berekenen van de, volgens hen, juiste prijs mogelijk maakten.

Adam Smith was een groot verdediger van de kosten-van-productietheorie van waarde. Deze theorie houdt in dat de prijs van een voorwerp wordt bepaald door de som van de kosten van de middelen die erin gaan. De kosten van productie zijn samengesteld uit arbeid, kapitaal of land en belastingheffing. Anderen beweerden weer dat de prijs hoger mag liggen dan de kosten van productie omdat een ondernemer anders nooit winst maakt. Winst kan gezien worden als beloning ter compensatie van het risico die een ondernemer aangaat door een bedrijf te starten. Want zonder winst geen ondernemer en zonder ondernemer geen producten.

Naast de kosten-van-productie theorie van waarde, was er ook de arbeidstheorie van waarde. Volgens deze theorie staat de waarde gelijk aan de hoeveelheid benodigde abstracte arbeid. Dit houdt in: de directe arbeid die nodig is om het goed te produceren en de arbeid die nodig is geweest om de capital goods te produceren die nodig zijn in het productieproces. De prijs wordt dus niet bepaald door de waarde voor de consument maar door de hoeveelheid arbeid die erin is gestoken.

De theorie die nu het meest geaccepteerd wordt, is de marginale theorie van waarde. De economische waarde stamt af van het marginale nut. 'De nutswaarde is de waarde van het voordeel, dat resulteert als gevolg van het uitbreiden van het bestaande aanbod van een bepaald goed of dienst, met een eenheid'. Er wordt dus naar het voordeel van een product of dienst gekeken indien de vraag daarnaar minimaal is. In deze theorie wordt vraag en aanbod in betrekking genomen. Als alleen vraag bepalend zou zijn wordt een product beoordeeld op nut. Als alleen aanbod bepalend zou zijn, zouden de producten kostenbepalend zijn. Geen van beide geeft een eerlijk beeld omdat het juist om de interactie tussen vraag en aanbod gaat. De waarde van een brood wordt dus gebaseerd op het nut van een extra brood als er geen sprake is van honger.

Sommigen bepleiten dat, 'mits er geen fraude is gepleegd, de prijs die afgesproken is tussen de koper en de verkoper de juiste prijs is. Dit kan de enige juiste prijs zijn. Toch valt hierover te discussiëren. Stel, iemand probeert een auto te verkopen. De potentiële koper heeft nooit voor honderd procent zekerheid over de staat waarin de auto precies verkeert. Hoe kan de koper dan de juiste waarde van de auto inschatten? De afgesproken prijs kan niet de juiste prijs zijn als er informatie asymmetrie bestaat. Geen fraude is een voorwaarde, maar leidt mijns inziens nog niet per se naar de juiste prijs.

We proberen kunstmatig naar de juiste prijs te streven, wat die dan ook mag zijn...

We proberen in veel markten de prijs te manipuleren. Als de prijs niet acceptabel lijkt, grijpt de overheid in door bijvoorbeeld prijsplafonds in te voeren. Indirect proberen we de 'juiste' prijs te vinden, of in ieder geval de prijs meer in de richting van de 'juiste' prijs te sturen. Het is moeilijk een oordeel te geven of dat werkt of niet, als we niet eens zeker weten wat de juiste prijs is. Hoe weten we dan dat we de goede richting opgaan?

Juist de interactie van vraag en aanbod bepaalt de waarde van een goed.

Wat voor mijn gevoel in ieder geval wel een positieve bijdrage heeft, is het verschaffen van informatie over aankopen. Als bijvoorbeeld consumenten hun nieuwe televisie aan willen schaffen, kunnen ze via de Consumentenbond informatie vinden over alle televisies die verkrijgbaar zijn. Dat kan gaan van klantbeoordelingen tot technische details. Ook nadat een consument een product heeft gekocht kan hij nog beschermd worden. De consument heeft tegenwoordig dus veel meer macht, wat ook weer invloed kan hebben op de prijs en het aanbod.

Conclusie

Er is geen definitie van de juiste prijs, en ik vraag me af of we die ooit gaan krijgen. De juiste prijs wordt door verschillende mensen anders opgevat en dat zal waarschijnlijk zo blijven. Intussen is de overheid wel de markt aan het reguleren om de 'juiste' prijs te behalen, of in ieder geval meer in de richting van de 'juiste' prijs te komen. Hoe dan ook, de prijs bepaalt hoeveel er van wat wordt geproduceerd en voor wie. Los van het feit dat we nog geen hard bewijs hebben van hoe we die prijs moeten vinden, is het ook nog maar de vraag of we de prijzen überhaupt kunstmatig moeten veranderen. Er is ook nog een verschil tussen wat mensen leuk vinden en wat goed is voor de mens. Misschien moet de consument in sommige gevallen voor zichzelf in bescherming worden genomen. Door het verhogen van de accijnzen voor sigaretten en drank probeert de overheid dit soort gedrag juist te verminderen. ●

Suzanne Ruwaard is 22 jaar oud en is bachelorstudente Industrial Organization. Reageren? Dat kan via suzanne.ruwaard@rostraeconomica.nl

betoo>gvoor

TEKST **Tom Leupen**

Tom Leupen is 19 jaar oud en is tweedejaarsstudent Econometrie.

Economen & politici hebben niets geleerd van de geschiedenis

<nepetgooted

TEKST **Roel van Dongen**

Roel van Dongen is 21 jaar oud. Hij is vierdejaars student Algemene Economie en begint binnenkort aan zijn Master.

Beste Roel,

Graag wil ik je met dit betoog overtuigen van het feit dat economen maar vooral ook politici zich schuldig hebben gemaakt aan domme onnodige fouten die zonder enig probleem makkelijk voorkomen hadden kunnen worden als ze eens naar het verleden hadden gekeken. Eigenlijk hebben ze gewoon niets geleerd van de geschiedenis. Dit zal ik aantonen aan de hand van enkele duidelijke voorbeelden.

Ten eerste zitten we op dit moment nog half in een financieel-economische crisis die extreem veel overeenkomsten vertoont met de Grote Depressie uit de jaren '30. Niet alleen de aanleidingen en oorzaken (excessieve immigratie en overproductie) komen overeen, maar ook het ziekelijke protectionisme van de welvarende landen rond de Depressie. De Amerikaanse boeren werden destijds door de overheid gesteund waardoor er overproductie kwam. De ermee gepaard gaande deflatie wakkerde de crisis verder aan. Hetzelfde is nu min of meer gebeurd, want ook hier is sprake van protectionisme. Ook hier hielden de Oost-Europese immigranten de lonen laag, waardoor de vraag het aanbod nog minder goed aankon. Gelukkig zijn de meeste economen zich er inmiddels van bewust geworden dat meer kennis zorgt voor betere manieren om crises aan te pakken. Politici verdiepen zich echter nog steeds niet in ons economisch verleden.

Ten tweede is er het huidige ridicule protectionisme in de Europese landbouwsector. Protectionisme is bijna nooit verstandig, nietwaar Roel? Maar toch bedrijven we het op grote schaal. Veel historische economen beweren terecht dat protectie er alleen moet zijn voor de zogenaamde infantindustries. Hedendaagse industriepolitiek is echter gericht op het helpen van de categorie industrieën, die iedereen wel bij de oude, gevestigde industrieën zou scharen. Welke bedrijfstak is immers ouder dan de landbouw? En van de geschiedenis hebben we kunnen leren dat protectionisme hele economieën, om zeep helpt en toch gaan we er als kippen zonder kop gewoon mee door. En dat terwijl juist onze economie er bijzonder bij gebaat is dat we leven in een open wereld-economie zonder bemoeizuchtige overheden die weer zo nodig hun eigen bedrijven moeten ondersteunen met ons belastinggeld. De tijden waarin er veel sprake was van protectionisme, bijvoorbeeld in de Wereldoorlogen, kende bijna geen enkel land ter wereld economische groei, terwijl heel veel landen niet eens in de buurt van de frontlinies lagen. Het feit dat politici nog steeds zo dol zijn op bescherming en het opkopen van bedrijven wijst op gebrekkig economisch-historisch besef van de gevolgen.

Ten derde is er ook nog onze eigen economie met magere groeicijfers. Moeten we tevreden zijn met een normale gestage groei van twee à drie procent per jaar (als we tenminste niet in een crisis zitten) of wordt het weer eens tijd om marktleider te worden? Je zou denken dat we weinig kunnen doen aan de groeicijfers, maar niets is minder waar. De enorme groei die onze economie beleefde in de 16e en 17e eeuw was grotendeels te danken aan het geweldige economische en financiële klimaat dat door goede regelgeving zorgde voor grote positieve handelsbalansen. Het ondernemersbloed stroomt door onze aderen, maar na iedere verkiezing worden in ons land nieuwe regeltjes bedacht door de bemoeizuchtige overheid. Gedurende de campagneperiode beweren alle politici dat zij de bureaucratie gaan verminderen, maar helaas zien we keer op keer het tegenovergestelde gebeuren. Ze remmen de hele economie, doordat ze zich niet in het verleden verdiept hebben en domweg stug doorgaan met het creëren van administratieve rompslomp. Dit voorbeeld geeft treffend aan dat ook politici niet hebben geleerd van de extreem goede economische perioden.

Mijn laatste punt is het belang van kennis voor economische groei; juist deze kennis hadden politici en economen kunnen halen uit het verleden. Pas de afgelopen decennia wordt er onderzoek gedaan naar de invloeden van kennis op de groei van economieën. En wat blijkt heel duidelijk uit die onderzoeken? Dat het juist kennis, innovaties en nieuwe technologieën zijn, en niet zo zeer de risico's van investeringen, die zorgen voor de groei. Men denkt tegenwoordig dat groei voornamelijk veroorzaakt wordt door zeer rendabele investeringen of manieren om op een creatieve wijze geld te maken. Maar eigenlijk worden we welvarender door toename van nieuwe producten en technologieën.

Als we wat vaker naar het verleden zouden kijken, zou ons veel ellende bespaard zijn gebleven.

Met vriendelijke groeten,

Tom ●

Bronnen zijn op aanvraag bij de auteur verkrijgbaar.

Beste Tom,

Ik zal meteen met de deur in huis vallen, het is nogal opportunistisch en ongenueanceerd om te beweren dat economen en politici niets zouden hebben geleerd van de geschiedenis. Uiteraard worden er regelmatig fouten gemaakt, die wellicht op basis van de kennis uit het verleden vermeden hadden kunnen worden. Dit betekent echter niet dat er een totaal gebrek is aan kennis van de economische geschiedenis. Sterker nog, ik durf te stellen dat men zonder deze kennis nog veel vaker in de fout zou gaan. Door middel van dit betoog zal ik je overtuigen van de belangrijke rol die geschiedenskennis speelt in de wetenschappelijke en maatschappelijke vooruitgang.

Ten eerste zal ik het eerste deel van je stelling ontkrachten door het gebruik van geschiedenis in de economische wetenschap te benadrukken. Door de economische historie beknopt te analyseren kunnen we deze samenvatten als een opeenhoping van evoluties en revoluties. De theorie waarop het wetenschappelijke onderwijs vandaag de dag is gebaseerd op een zorgvuldige samenstelling van vele jaren van onderzoek en reflectie. Het belang van geschiedenis en wetenschapsfilosofie binnen de economische wetenschap mag niet worden onderschat. De befaamde wetenschapper Newton zei het al over de klassieke wetenschappers: 'We staan op de schouders van reuzen'.

Dit fenomeen is economen ook zeker niet vreemd. De verschillende economische stromingen zijn het resultaat van het jarenlang uitbouwen en verbeteren van bestaande theorieën. Het is moeilijk om de huidige economische wetenschap voor te stellen zonder de kennis van Smith, Keynes of Friedman. Grote hoeveelheden van ideeën uit de historie leven voort in de mainstream theorie of in heterodoxe scholen, en het is dus onzinnig te stellen dat men geen gebruik maakt van het verleden. Of niet, Tom?

Nu het belang en de toepassing van geschiedkundige kennis en reflectie binnen de economische wetenschap is vastgesteld, zijn we aanbeland bij de volgende stap van dit betoog: het bewijzen dat er ook uit de praktijk kennis en toepassing van de geschiedenis blijkt. Ik ben een aanhanger van het klassieke idee dat men leert door fouten te maken, maar ik geloof ook dat men kan leren van de fouten van anderen. Waar jouw betoog is gebaseerd op de fouten die door de geschiedenis heen keer op keer herhaald lijken te worden, zal ik je wijzen op de vele fouten die niet meer gemaakt worden, juist door de kennis van de geschiedenis.

Om dit te illustreren zal ik gebruik maken van de door jouw genoemde vergelijking tussen de huidige crisis en de Grote Depressie. Je oordeelt dat een nieuwe crisis had kunnen worden voorkomen wanneer politici wat geleerd zouden hebben van het verleden. Ten onrechte. Hoewel veel financieel-economische crises gelijksoortig zijn, zijn deze namelijk zeker niet hetzelfde. Aan de basis van de huidige crises staan dan ook ingewikkelde pakketten met risicovolle hypotheeklen waarvoorheen nog niemand van had gehoord. Ondanks dat de huidige crisis door menig econoom wordt aangewezen als de grootste crisis sinds de jaren '30, vallen de gevolgen in perspectief voorlopig nog alleszins mee. We hebben nu geen last van jarenlange depressie of hyperinflatie, wellicht juist omdat er wel lessen zijn getrokken uit het verleden?

Het idee dat terugkerende economische fenomenen doorbroken kunnen worden als men maar in staat zou zijn te leren van het verleden is bovendien wel een erg grove aanname, vind je zelf ook niet? De economie is gebaseerd op het gedrag en het vertrouwen van mensen. Het is dan zeker geen exacte wetenschap waarin je de herhaling van ongewenste fenomenen kunt voorkomen door simpelweg te kiezen voor andere methodes. Gebrek aan geschiedkundige kennis is dan ook niet de hoofdoorzaak van een dergelijk crises.

Tot slot vind ik jouw belangrijkste argument voor de stelling weinig steekhoudend. De herhaling van fouten en van crises kun je volgens mij namelijk niet slechts uitleggen als een gevolg van falende economen en politici. Wanneer je een stelling enkel baseert op de zwakke besluiten die door de tijd heen zijn gemaakt, verlies je de grote lijn van de geschiedenis uit het oog. Het nemen van risico's en het maken van fouten is volgens mij namelijk inherent aan ondernemen. Zonder deze risico's zou er geen sprake kunnen zijn van technische ontwikkeling en economische groei. Het economische systeem zelf is volgens mij de grootste veroorzaker van de herhaling van gelijksoortige crises en zeker niet enkel het, door jouw veronderstelde, gebrek aan geschiedenskennis en reflectie van economen en politici. Maar goed, de geschiedenis leert ons dat fouten maken menselijk is.

Met vriendelijke groeten,

Roel ●

Bronnen zijn op aanvraag bij de auteur verkrijgbaar.

article

Cultural and economic openness: the way forward

TEKST **Christa Verhoek**

ONE OF THE MAIN CHARACTERISTICS OF THE DUTCH NATION IS ITS OPENNESS. THIS CAN BE FOUND NOT ONLY IN OUR FAMOUS TRADE SPIRIT AND INTERNATIONAL ORIENTATION IN ECONOMIC AFFAIRS, BUT ALSO IN OUR CULTURAL IDENTITY AS WE ARE KNOWN FOR OUR TOLERANCE AND OPEN MINDSET WITH REGARD TO MINORITIES AND FOREIGNERS. NOTWITHSTANDING RECENT CHANGES – SUCH AS THE RISE IN POPULARITY OF GEERT WILDERS AND HIS HOSTILE STANCE WITH REGARD TO FOREIGN MINORITIES – THE DUTCH HISTORICALLY REMAIN ONE OF THE MOST OPEN AND TOLERANT PEOPLE OF THE WORLD. JUST TO MENTION ONE EXAMPLE: WE ARE KNOWN FOR OUR LINGUISTIC SKILLS. A COMMONLY HEARD COMPLAINT OF FOREIGNERS MOVING TO THE NETHERLANDS IS THAT WE SPEAK ENGLISH SO EASILY THAT THEY HARDLY HAVE GOT ANY CHANCE TO PRACTICE THEIR NEWLY ACQUIRED DUTCH SKILLS. IN THIS ARTICLE, WE WILL TAKE A LOOK AT THE LINK BETWEEN HISTORICALLY GROWN VISIONS OF THE CULTURAL MINDSET OF THE DUTCH NATION AND ITS ECONOMIC OPENNESS IN TIME.

A general historical overview will help us to take a look at the economic openness of The Netherlands through time. Around the 1500's, the first true international economy which was dominated by European countries appeared. This mercantilist period was characterized by restrictions on trade, government influence on the economy and the subjection of economic goals to the broader ambition of achieving military and diplomatic supremacy. During this period of time, The Netherlands experienced its famous Golden Age (17th century) which showed the Dutch trade spirit and led to an enormous surge in welfare. Our country was one of the main players during the colonial time, especially due to its sea power. It is interesting to note that our eternal fight against the water has left a deep legacy as our cultural image is frequently associated by windmills and dykes. Moreover, the Dutch United East India Company (VOC) – the first multinational ever which shipped goods between our country and Asia – is still widely known. And everybody knows that we even owned New Amsterdam for a while, which later on was sold to the British and became known as New York.

We take a step in time and arrive in the 19th century. This period is known in economic circles as the classical era, in which trade was liberalized, government influence decreased substantially and integration into world markets became the word of the day. The extraordinary changes in communication, transport and technology that were made possible due to the industrial revolution caused the world economy to grow more in the 75 years before the outbreak of the First World War than it did in the previous 750 years.¹

During the interbellum, capitalism turned inward as many governments chose to defend their own national goals by means of protectionism and isolationism. The 1929 international economic crisis only deteriorated matters, leading to the rise of authoritarian and undemocratic forces almost all over the European continent (our country was an exception). The 1930's saw the rise of Keynesianism – a mix between market mechanisms and countercyclical macroeconomic government influence over economic affairs – which would dominate economic ideas for the upcoming decennia in the form of the modern social democratic welfare state. The Netherlands became one of the main examples of the successes of this economic policy stance as we experienced substantial economic growth, especially in the 1960's.

We are ready to play a guiding role to convince other countries of the importance to open up and integrate into the world economy.

After the Second World War, substantial trade liberalization took place. Regional blocs such as the European Union (EU) were established. It may not come as a surprise that our country was one of the founding members of the EU and still is a main proponent of European integration. In the 21st century, it is clear that the economy is global and that we need to look across (national, European, western) borders. As a small country, we always realized the importance of broadening our view and interact with the rest of the world. As a conse-

quence, we are ready to play a guiding role to convince other countries of the importance to open up and integrate into the world economy.

It is our duty to keep proliferating the Netherlands as an openminded and tolerant nation.

Now that we are aware of this general historical economic outline with regard to openness to international trade, we are ready to explore several key characteristics which are ascribed to the Dutch nation. First of all, we are known for our cultural and economic openness. This is a straightforward consequence of the fact that we are a small country that needs to look across borders. Our place in the world economy is actually totally out of line with our size. Often we are called 'the gateway to Europe' – due to our favorable location. The port of Rotterdam is one of the biggest in the world and Schiphol airport can compete with most airports in Europe. It is also interesting to note that we reach the 10th place in the list of most competitive countries in the world.² Furthermore, the Dutch have got a strong tradition of involvement in international affairs, as one can perceive for instance in our efforts made in Uruzgan. Other cultural key concepts that are part of the Dutch cultural image are egalitarianism, individuality, direct communication and consensus. Just to mention one example of the last characteristic: we are widely known for our so-called 'polder model' and which every actor has got something to say before any decision can be reached.

Historically, the Dutch were always known for their trade spirit and innovativeness, for thinking out of the box and explore the unknown beyond national borders. However, the last couple of years big changes took place. As a consequence, it seems like the nation does not fulfill its cultural image of an open and innovative entity any more. Just one example of this is the already mentioned rise of anti-foreign and nationalistic political parties in the Dutch political landscape. In the economic field, an often heard complaint is that Dutch corporations take a rather passive and conservative stance in

the recent financial crisis, which is not in line with our image of an actively participating player in world affairs.

It may be clear that the Dutch image of cultural openness is connected intimately with its economic openness. However, in the last couple of years earthmoving changes took place in our country which endanger many of these key concepts of the Dutch nation. It is our cultural duty to prove these dangers wrong and to keep proliferating ourselves as an openminded and tolerant nation ready to respect and explore other cultures and nations. In the first place because of our own (economic) interests, because history has shown that this will only enrich our culture and economy. ●

Christa Verhoek is 25 years old, MA European Studies and in her third year of Economics.

bron

- 1- http://www.people.fas.harvard.edu/~jfrieden/Selected%20Articles/Misc_Works/The%20modern%20capitalist%20world%20economy.pdf, *The modern capitalist world economy: A historical overview*, Jeffrey A. Frieden, Harvard University, June 2010.
- 2- <http://www.weforum.org/en/initiatives/gcp/Global%20Competitiveness%20Report/index.htm>, website of the World Economic Forum.

RULES BOON RULES

ALS PRINCIPES NIET MEER VOLDOEN, ZIJN ER REGELS NODIG. DAARAN VAAT NIET TE ONTKOMEN.
MAAR ALS WE ONS MITSLUITEND EN ALLEEN DOOR REGELS LATEN LEIDEN, ZULLEN WE
DE MIDDELMAT NOOIT ONTSTIJGEN.

WE ONTZEKKEN ONS DE ZUURSTOF DIE VRIJHEID HEEFT, EN VERSTIKKEN DE ONTWIKKELING
VAN MENSEN, ONDERNEMINGEN EN ONZE MAATSCHAPPIJ.

REGELS MOGEN NOOIT HET EXCUUS ZIJN OM NIET MEER NA TE DENKEN

BIJ MAZARS VINDEN WE DAT ACCOUNTANTS ZICH NIET MOETEN VERSCHUILEN ACHTER REGELS.
DAT CREËREN ZEKER ZO BELANGRIJK IS ALS CONTROLEREN, DAT INVENTIVITEIT
DE BELANGRIJKSTE EIGENSCHAP VAN DE ACCOUNTANT MOET ZIJN.

ONDERNEMEN BETEKENT RISICO'S NEMEN. ONZE KLANTEN VERWACHTEN DAT WIJ ZE
WISZEN OP DE RISICO'S EN ZO MOGELIJK DE RUIMTE CREËREN OM ZE VERANTWOORD TE NEMEN.
WIJ LATEN ONS NIET REGEREN DOOR REGELS.

KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP WWW.WERKENBIJMAZARS.NL

column Joop Hartog

Nobelevragen:

VRAAG 1
HOEVEEL NEDERLANDERS HEBBEN OOI EEN NOBELPRIJS
GEWONNEN?

VRAAG 2
HOEVEEL DAARVAN HADDEN BETREKKING OP ECONOMIE?

VRAAG 3
HOEVEEL WINNAARS HADDEN EEN BAND MET DE UVA?

VRAAG 4
ZIJN DIT RELEVANTE VRAGEN?

Om met vraag 4 te beginnen: ja, die vraag is zeer relevant. Uit parate kennis blijkt wat een natie als belangrijk ervaart. Voetbal is belangrijk, dus iedereen kent Robben, zijn parmantige loopje en zijn blessuregevoeligheid. Toen we geschiedenis nog belangrijk vonden kende iedereen Johan van Oldenbarneveldt en de gebroeders De Witt. Omdat we trots zijn op onze schilderkunst, kent iedereen Rembrandt, Vermeer en Van Gogh. Als we onze Nobelprijswinnaars niet kennen, is het intellectuele domein, het terrein van wetenschappelijk onderzoek, kennelijk niet belangrijk genoeg om daarover kennis over te dragen. Niet op school, en ook niet in allerlei vormen van publieke kennisverspreiding, zoals tv, radio en kranten of zelfs maar straatnamen.

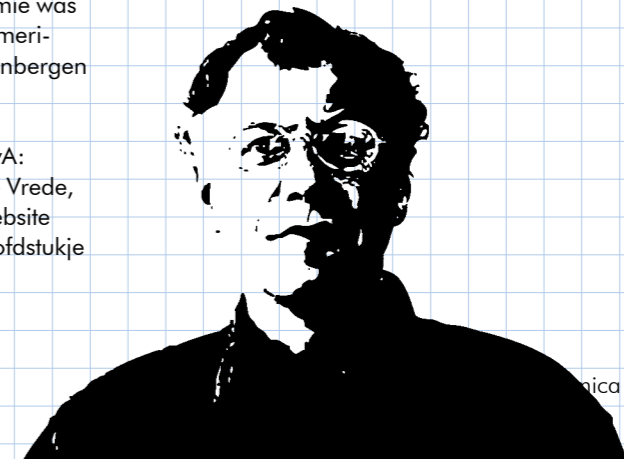
Sinds de instelling van de Nobelprijs in 1901 hebben 18 Nederlanders die onderscheiding ontvangen. Meteen in 1901 waren we er bij met scheikunde (Van 't Hoff), en daarna in korte tijd drie keer met natuurkunde: Lorentz en Zeeman in 1902, in 1910 Van der Waals en in 1913 Kamerlingh Onnes.

Twee van die 18 prijzen waren voor economen. De Nobelprijs voor economie heeft een iets andere status en wordt ook niet betaald uit de nalatenschap van Alfred Nobel, maar beschikbaar gesteld door de Zweedse nationale bank ('ter nagedachtenis aan Alfred Nobel'). Jan Tinbergen was de eerste winnaar van die prijs in 1969, samen met de Noor Ragnar Frisch. Toen ik recent enkele colleges gaf voor potentiële economiestudenten, bleek niemand de naam Jan Tinbergen te kennen. Terwijl hij ooit zo beroemd was dat de postbode niet eens zijn adres nodig had: brieven met Jan Tinbergen, Nederland werden gewoon bezorgd in de Haviklaan in Den Haag. In het rijtje met Nederlandse winnaars komt zijn familienaam zelfs twee keer voor: zijn broer Niko kreeg in 1973 een gedeelde prijs voor onderzoek naar gedrag van sociale dieren. De andere Nederlandse winnaar voor economie was Tjalling Koopmans, in 1975. Koopmans is in 1946 Amerikaans staatsburger geworden, maar hij is wel door Tinbergen in Amsterdam opgeleid.

Vier van de 18 winnaars waren hoogleraar aan de UvA: Zeemans, Van der Waals en Asser (Nobelprijs voor de Vrede, 1911) en Van 't Hoff. Het wordt niet vermeld op de website van de UvA. Ik zou daar trots mee pronken, in het hoofdstukje

'History'. Of zouden onze communicatiedeskundigen deze troefkaarten ook niet eens kennen? Dat de gemiste kans van Tinbergen niet wordt vermeld kan ik me wel goed voorstellen. Limperg, een prominente hoogleraar aan onze faculteit in de eerste decennia van haar bestaan, heeft Tinbergen uitgenodigd als privaat docent en van 1930 tot 1939 doceerde hij de wiskundige methode in de statistische analyse en haar toepassingen op het bedrijfsleven. In 1933 werd hij aan de Nederlandse Handels-Hoogeschool in Rotterdam (later NEH, nu Erasmus) benoemd als buitengewoon hoogleraar in de statistiek en de statistische analyse. In de jaren dertig was Tinbergen dus een Amsterdamse econoom, maar kennelijk had men zijn waarde niet goed in de gaten: de Nederlandsche Economische Hogeschool werd later wereldberoemd door zijn faam, door het Econometrisch Instituut en het onderzoek naar ontwikkelingslanden dat hij initieerde. Tal van later toonaangevende onderzoekers brachten een tijd in Rotterdam door, als postdoc of voor hun promotieonderzoek.

Ik koester mijn herinneringen aan Tinbergen. In 1974, toen ik aan mijn proefschrift over inkomensverdeling werkte, stuurde ik hem een bedeesd briefje, met een van mijn hoofdstukken. Een week later klopte hij aan mijn deur, en sinds dat eerste gesprek op zijn werkkamer in Rotterdam zijn we in gesprek gebleven, twintig jaar lang. Ik heb een mooie verzameling briefjes, briefkaarten en luchtpostvelletjes, met commentaar op mijn werk, aanmoedigingen en beschrijvingen van zijn eigen activiteiten. Tinbergen had natuurkunde gestudeerd, maar was overgestapt naar economie omdat hij, vanuit een socialistische overtuiging, wilde bijdragen aan de oplossing van maatschappelijke problemen als armoede en werkloosheid. Hij nam zijn kwantitatieve oriëntatie mee en werd daarmee een van de grondleggers van de econometrie. Bij eerdere economen was de kwantitatieve oriëntatie vaak intuïtief en impressionistisch. Economen als Adam Smith en Alfred Marshall weefden kwantificering door hun betoog heen, van effecten en invloeden gaven ze vaak een orde van grootte aan die ze ontleenden aan hun kennis van de praktijk. De systematische statistische benadering, waarbij data worden verzameld om parameters te schatten en theorieën te toetsen, dateert van de jaren dertig. Niet iedereen zag daarvan direct de waarde. Bekend is de reactie van Keynes toen Tinbergen een essentiële elasticiteit uit een model van Keynes had geschat en daarmee een resultaat van Keynes bevestigde: 'Wat knap dat u precies de juiste waarde hebt gevonden!' Met andere woorden, Keynes 'wist' gewoon al wat die waarde was, de econometrist hoefde hem alleen maar op te graven. Daar staat trouwens tegenover dat Tinbergen ook zijn eigen opvattingen had over het werk van Keynes. 'Ik heb de General Theory nooit helemaal gelezen, daarvoor was het me veel te lang', vertrouwde hij me ooit toe. Zijn faam bij het grote publiek ontleende Tinbergen aan zijn status als knap geleerde en zijn idealistische inzet voor een betere wereld, zijn bescheidenheid en zijn sobere levensstijl. Waarom zouden we die faam niet in leven houden en daar trots op zijn? ●

RIGHT NOW, EVERYBODY HAS ALREADY FOUND HIS OR HER WAY BACK TO COLLEGE. THE NEW BOARD OF SEFA IS ALREADY A COUPLE OF WEEKS IN OFFICE, AND WORKS HARD TO MAKE THIS YEAR A SUCCESS! THE FACULTY CAMP AND THE SUMMER SEEM LONG AGO BUT ARE CERTAINLY NOT FORGOTTEN.

The new board of 2010-2011

Hederik de Vries President

After obtaining my Bachelor in Business Economics in the summer of 2009, I continued last year with two premaster programs (Economics and Private Law). This year I thought it was time to put my theoretical knowledge into practice, so I applied for a board year at Sefa. I hope that together with my six fellow board members we can make it a great year, both for ourselves and for the association!

Lian Pattiasina Secretary/Vice President

This year, I will be the secretary of the Sefa board. Last academic year, I finished my bachelor in Organizational Economics. I wanted to do something else between my Bachelor and master and thus applied for a position on the Sefa board. I'm convinced the upcoming year will be a great experience!

Hannah Weerman Financial Controller

Hi, I am Hannah, 21 years old and I will be in charge of the money this year! My function is financial controller, which is in line with my field of study: Accountancy. This year will be extra special, since our association is celebrating its 15th birthday this year. I can not wait!

Monique Bastiaansen HR Officer

I am Monique Bastiaansen, 20 years old and a business student at the FEB. This year I will be the HR officer of Sefa. After two years of being an active member of Sefa, where I have organized various social activities, I decided to give my full attention to Sefa for one year.

Nico van der Leur Project Manager

I am Nico, 21 years old and I have just finished my Bachelor in Business Economics. After studying and traveling in Southern Africa I was eager for a new challenge. Because, like Mandela said: "After climbing a great hill, one only finds that there are many more hills to climb." So I decided to apply for the Sefa Board! My function as Project Manager makes me responsible for Sefa's largest events. I am looking forward to climb this hill!

Marije Duijn Commercial Affairs

After my stay at Hong Kong University for my minor program on Organizational Economics, I felt the time was right to work in a more practical setting then studying all day. I already experienced working for Sefa for the Almanac and Conference committee and so it felt like a logical step to become a board member. The function Commercial Affairs appealed to me because I will work together with so many interesting companies. I look forward to take on the challenge as a board member!

Priscilla Wildenburg Commercial Affairs

I am very glad to get the opportunity to be part of this year's Sefa Board. I am 21 years old and I have just finished my bachelor in Business Economics, major Finance. Getting in contact with companies that I might be working for in the future, being part of a motivated team and gain some extra experience in organizing events and leadership were my incentives to apply. I am really looking forward to this year and I hope to make it very successful.

Looking back

End-of-year activity

Every year, Sefa organizes the End of Year activity, to thank all its members for their hard work! This time, the committee decided to go paintballing! On June, 23rd, almost 40 active members made the trip from Amsterdam to Halfweg, to have some fun shooting on each other! After a few hours, everyone laid down their weapons and the barbecue started. The day ended peacefully. It was an exciting way to end a great year!

Research Project

On July 9th the moment was finally there: with a group of 15 students we left for Indonesia. During four weeks we conducted research in small groups. On the weekends there was time to explore the beautiful country, of which most participants could not get enough! After the trip a final report will be written and presented to the company concerned. It was an informative, adventurous and above all very successful trip. Participants, thanks for your efforts!

Upcoming

Pubquiz

September is the month of Sefa's 15th anniversary! At the end of this lustrum month Sefa is having a pubquiz at 'Heffer'. Everyone who wants to test his general and Sefa knowledge is invited. For this event you can register in teams which consist of 5 persons. The winner of the pubquiz is the smartest of Sefa and deserves a lot of honor.

Grand gala

The end of our lustrum month will be celebrated with the Sefa Lustrum Gala. Together with several former boards, alumni and active members we are going to deliver a grand closing of our lustrum. In 'normal' times, our gala consists of a diner and a party. But for the Sefa Lustrum, the Gala committee decided to bring the gala to another level. For the first time the gala will be held outside Amsterdam, at the beautiful Castle Assumburg in Heemskerk. To make it even more special we will spend the night at that location. This event will take place from October 2nd until October 3rd; so save the date!

Active members weekend

In October we have again planned a nice weekend for our active members. For them it is always a high point. After the eastern Nijmegen one year ago, everyone is wondering where the weekend will bring us this year. The committee is already working hard on it!

Career Month

From the 9th of November on, we present the Sefa Career Month! During this month you can orient yourself on different niches within the labor market, like accountancy, consultancy, marketing and the public sector. The Career Month will end with the Sefa Conference on the 10th of December.

Consultancy Event

On Tuesday 9 and Thursday 11 November Sefa, the VSAE and the NSA organize the Consultancy Event together for the fourth time in a row. This event offers students from both the Faculty of Economics and Business (FEB) as well as the Quantitative Economics department and students of physics and mathematics the opportunity to get to know the world of strategy consulting in one day.

Accountancy Tour

This tour consists of inhouse days at 'the Big Four' accountancy offices: Deloitte, Ernst & Young, KPMG and PricewaterhouseCoopers. This year there is an extra day for medium offices: BDO, Grant Thornton, Mazars and RSM Nieuwe Lincée. In addition to the content part, in which you become acquainted with accountancy, the days will also have a strong informal character.

Public Sector Days

The PSD consists of inhouse days at different government agencies. During these inhouse days you can experience what it is like to work in the Public Sector through an interactive program. The morning sessions will take place from 9.30 to 13.00 and will end with a lunch. The afternoon sessions will take place from 14.00 to 17.30 and will end with drinks.

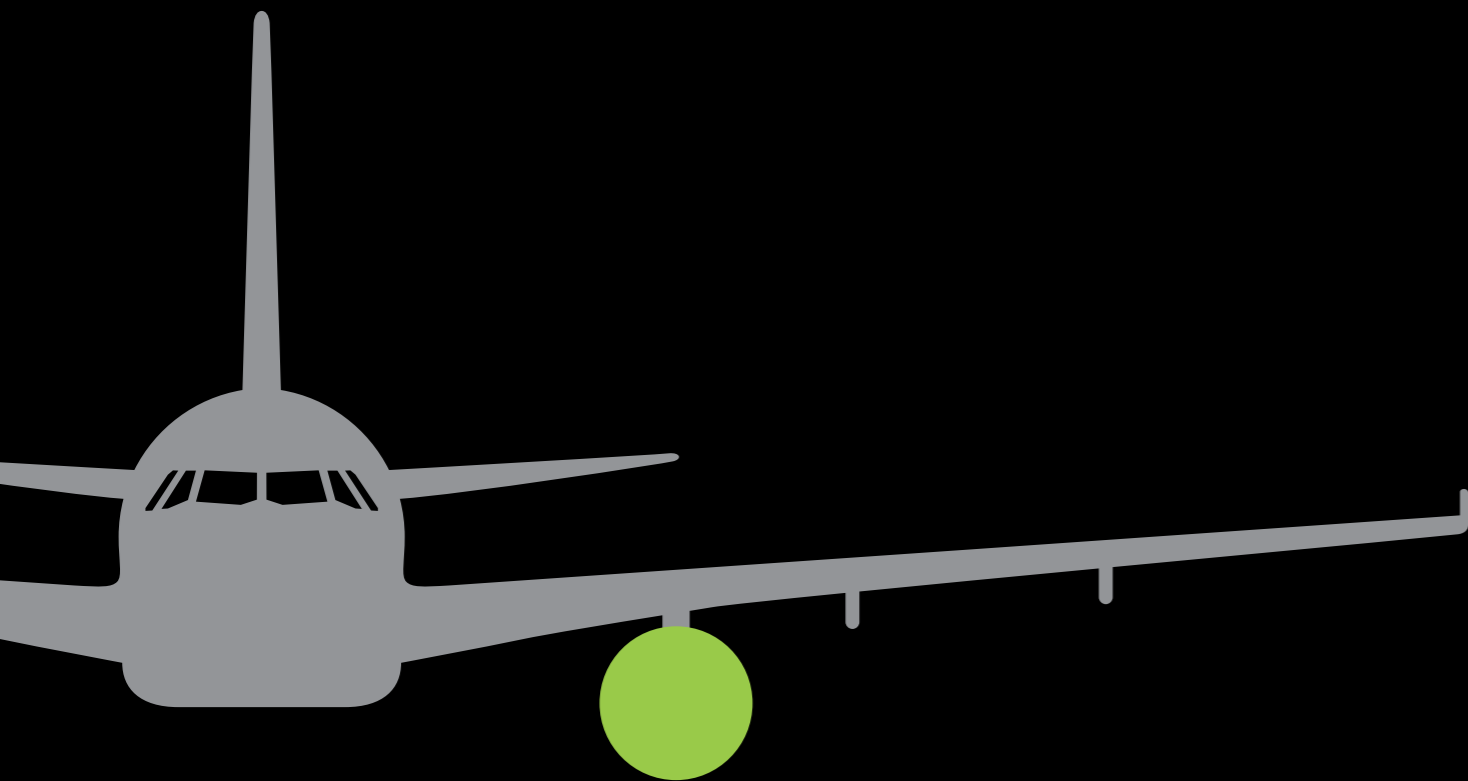
Amsterdam Marketing Challenge

Do you like challenges? Do you have the ambition to always be the best?

Join us at the 3rd edition of the Amsterdam Marketing Challenge on Wednesday 1 December 2010. This day offers you the possibility to be a marketer for a day and to convince present companies, like Randstad and KPN, of your marketing knowledge and analytical talent.

For more information visit www.careermonth.nl

Stap nu in om onze internationale topcliënten te ontmoeten.

Meld je aan voor de Audit Business Course in Lissabon: begin eerst hier nl/lissabon

artikel

Wat is de rol van de centrale bank?

Ons huidige monetaire stelsel ter discussie

TEKST Roel van Dongen

SINDE HET UITBREKEN VAN DE WERELDWIJDE FINANCIËLE CRISIS IN 2008 ZIJN DE VOORZITTERS VAN 'S WERELDS GROOTSTE CENTRALE BANKEN AMPER MEER WEG TE DENKEN UIT HET NIEUWS. BEN BERNANKE, VOORZITTER VAN DE FEDERAL RESERVE SYSTEM (FED), WERD IN 2009 DOOR TIME MAGAZINE ZELFS UITGEROEPEN TOT "PERSOON VAN HET JAAR". OOK DE NAAM VAN DE VOORZITTER VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK (ECB), JEAN-CLAUDE TRICHET, ZAL DE OPLETTENDE NIEUWSVOLGER NIET ONBEKEND IN DE OREN KLINKEN. DE CENTRALE BANKEN SPELEN DAN OOK EEN GROTE ROL RONDOM DE CRISIS. HET MONETAIRE BELEID DAT ZIJ UITVOEREN IS ECHTER BEPAALD NIET ONOMSTREDEN. IN DIT ARTIKEL WERPEN WE EEN KRITISCHE BLIK OP HET HUIDIGE MONETAIRE SYSTEEM DOOR DIT IN EEN HISTORISCH PERSPECTIEF TE PLAATSEN. TEVENS VERDIEPEN WE ONS IN DE DISCUSSIE RONDOM DE ROL VAN CENTRALE BANKEN.

Om het beleid van een centrale bank te kunnen beoordelen, is het van belang om eerst haar doelstellingen vast te leggen. Het hoofddoel van de ECB is het handhaven van de prijsstabiliteit. Onverminderd het doel van prijsstabiliteit ondersteunt zij pas het algemene economische beleid in de Europese Gemeenschap, te weten het bijdragen tot de verwezenlijking van een 'hoog niveau van werkgelegenheid en duurzame, niet-inflatoire groei'.¹ Waar de ECB zich dus in officiële doelstellingen vooral beperkt tot het beheersen van de inflatie, heeft de Amerikaanse Fed officieel een dubbele doelstelling. Naast het handhaven van de koopkracht staat ook het stimuleren van de economische groei in haar takenpakket. Hiermee stuiten we meteen op het eerste probleem waarmee de Fed regelmatig wordt geconfronteerd; er kan een conflict ontstaan tussen de twee doelstellingen. En omdat er geen ordening is van de doelstelling, staat het haast vast dat de twee doelstellingen vroeg of laat voor (keuze) problemen zouden zorgen.

De oorspong

Hoewel de taken van de Federal Reserve en de Europese Centrale Bank vergelijkbaar zijn, kennen de instituten een zeer verschillende geschiedenis. Het verschil tussen de doelstellingen van de ECB enerzijds en de Fed anderzijds valt door middel van deze geschiedenis goed te verklaren. Zowel de tijd waarin de banken zijn opgericht als de economische geschiedenis van de landen waarvoor zij werken lijken hierin een belangrijke rol te spelen. Wanneer we de geschiedenis van de beide banken analyseren zien we ook dat hun oprichtingsredenen principieel verschilt van aard.

De Federal Reserve System werd in 1913 ingesteld na hervormingen door eerdere financiële crises. Dit monetaire systeem was de uitkomst van een compromis tussen President Wilson en de commerciële banken uit de tijd. De banken kregen meer bescherming en structuur terwijl de federale overheid meer zeggenschap zou krijgen in het kapitaal. Het oorspronkelijke doel van de centrale bank was dan ook het stoppen van de terugkerende bankencrisis. Gedurende de grote depressie van de jaren '30 werd het systeem echter aangepast en werden de taken van de Amerikaanse centrale bank verder uitgebreid.

Onder de druk van de jarenlange depressie werd besloten dat de Fed de beschikking moest krijgen over instrumenten waarmee zij de maatschappelijke geldhoeveelheid kon bepalen. Zo kreeg de Fed gedurende de grote depressie de macht om de reservevereisten van de commerciële banken vast te stellen. Onder invloed van de Keynesiaanse theorie werd de rol van de Federal Reserve na de grote depressie steeds groter, met als voornaamste doel toekomstige depressies te voorkomen. Van de mogelijkheden die de instantie heeft om geld te printen en geld uit te lenen tegen een zelf vast te stellen rente wordt ook tijdens de huidige crisis weer gretig gebruik gemaakt.

De Europese Centrale Bank neemt een meer passieve rol aan dan de FED.

In tegenstelling tot in de Verenigde Staten kent de gezamenlijke centrale bank in de Europese Unie een vrij korte geschiedenis. Pas sinds de voorbereiding van de Euro is er een gedeeld centraal monetair stelsel. De ECB werd dan ook pas in 1998 opgericht ter vervanging van het Europees Monetair Instituut, dat toen slechts zes jaar oud was. Dit betekent natuurlijk niet dat er binnen Europa geen lange geschiedenis is van monetair beleid. Naast een vergelijkbare depressie als in de Verenigde Staten, wordt de Europese economische geschiedenis ook gekenmerkt door de wereldoorlogen en de hyperinflatie die het huidige Duitsland teisterde in de jaren '20.

Deze elementen uit de geschiedenis kunnen een verklaring zijn van de sterke focus op (prijs)stabiliteit die de publieke Europese Centrale Bank hanteert. Wanneer we hier het gedeeltelijk private verleden van de Federal Reserve bij optellen, zijn de verschillen tussen de banken wel blootgelegd. In de huidige crisis zien we tevens dat de ECB een meer passieve rol aanneemt dan de Fed. Na de crisis zal moeten blijken hoe succesvol het vrij passieve beleid van de ECB uitpakt ten opzichte van het beleid van de Fed.

De Oostenrijkse School is de enige stroming die de crisis van nu correct heeft voorspeld.

Economische Scholenstrijd

Door het uitbreken van de huidige financiële en economische crisis wordt door veel economen en politici teruggekeken naar de depressie van de jaren '30. Beleidsmakers en adviseurs proberen lessen te trekken uit het verleden om zo te leren hoe men het beste een crisis kan bestrijden. Vooral de interesse in het gedachtegoed van John Mayard Keynes is in grote mate toegenomen. Er is een logische verklaring voor deze ontwikkeling: in crisistijden is er een grote behoefte om de huidige situatie te veranderen en, in tegenstelling tot de Neoklassieke theorie, biedt de theorie van Keynes de ruimte om in te grijpen. Niemand kijkt graag toe hoe het fout gaat en het is een natuurlijke reactie om iets te doen, met de hoop dat dit een positieve impact zal hebben op de situatie. Er zijn echter ook economen die er van overtuigd zijn dat de marktinterventies van centrale banken de situatie enkel zullen verergeren. Zij wijzen erop dat het Keynesiaanse beleid al jaren schering en inslag is en dat ondanks dit beleid er nog steeds regelmatig economische crises voorkomen. Sterker nog, sommigen economen beweren zelfs dat de Keynesiaanse signatuur van ons monetaire systeem juist de oorzaak is van de meeste crises waarmee we in de afgelopen eeuw zijn geconfronteerd. Net als Keynes pleiten ze ervoor de huidige situatie te veranderen, niet door middel van meer regulatie maar juist door middel van minder regulatie.

Een van de belangrijkste criticasters van het Keynesiaanse denken is de Oostenrijkse School. Voor de aanhangers van de Oostenrijkse School staan individuele actoren centraal. De leer gaat uit van de vrije keuze van het individu en verwerpt ingrepen in de vrije markt. In tegenstelling tot de mainstream theorie zijn de inzichten van de Oostenrijkse School gebaseerd op praxeologie in plaats van op wiskunde. Tevens behoren economen binnen deze stroming tot het selecte gezelschap dat de huidige crisis correct voorspeld heeft. De Oostenrijkers wijzen echter niet naar marktfalen maar juist naar de Fed als de belangrijkste oorzaak van de huidige crises.

De aanhangers van de Oostenrijkse School menen dat de interventies van de centrale bank de markt zodanig verstoren dat hierdoor de prijzen van goederen geen enkele blijk meer geven van hun daadwerkelijke waarde. Oostenrijks econoom Friedrich Hayek beschrijft het marktmechanisme dan ook als een systeem van informatieoverdracht, een wisselwerking tussen producenten en consumenten waarin hun relatieve waarde voor het product de prijs bepaalt. Gesubsidieerde goederen, waaronder ook geld dat tegen een te lage rente verstrekt wordt, zorgen voor een misallocatie van de schaarse middelen.²

Door middel van deze redenering verklaren Oostenrijkse economen ook het ontstaan van de huizen crisis, die de huidige economische crisis in gang heeft gezet. De Amerikaanse overheid en de Amerikaanse centrale bank stimuleerden het huisbezit door krediet te laten verstrekken voor rentes onder de marktwaarde. De Oostenrijkers menen dat de Fed uit het niets geld heeft gecreëerd in een poging om de economie, door middel van de huizenverkoop, aan te jagen. Het gevolg is volgens de Oostenrijkers echter niets minder dan geldontwaarding. Ditmaal was er wellicht geen sprake van algemene inflatie, maar wel van specifieke inflatie: de huizenbubbel. Gelijksoortige verklaringen heeft de Oostenrijkse School voor bijna alle economische crises. Over het algemeen zijn de economen binnen de stroming van mening dat overheden en centrale banken met hun beleid kunstmatig economische tekorten en overschotten creëren. De economie kan volgens hen hierdoor niet efficiënt werken, wat bubbels en crises verklaart. Op de lange termijn brengt het Keynesiaanse beleid volgens de Oostenrijkse leer de economie bovendien schade toe in de vorm van structurele geldontwaarding, die op zijn beurt weer zorgt voor een structurele incentive om minder te sparen dan men oorspronkelijk van plan was.

Volgens veel Oostenrijkse economen zijn ook de hevig fluctuerende waarde van valuta als de Dollar en de Euro te wijten aan het interveniërende beleid van de centrale banken. In het huidige systeem is de waarde van de Dollar nog slechts op lucht gebaseerd. In tijden van crisis verliest de munt snel zijn waarde ten opzichte van duurzame grondstoffen als goud en olie, doordat men daar meer vertrouwen in heeft. Wanneer de twijfel begint of de Verenigde Staten ooit zijn enorme schuld zal terugbetalen, zou het vertrouwen in de dollar zomaar de volgende knappende bubbel kunnen zijn.

Volgens de Oostenrijkers is een centrale bank overbodig.

Het Alternatief

Zijn er dan enkel pessimistische toekomstvisies te vinden vanuit de Oostenrijkse stroming? Zeker niet, de Oostenrijkse School bepleit enkel dat het huidige ingeslagen pad uitzichtloos zal zijn. In dit opzicht is de stroming niet veel anders dan de andere criticasters van de economische status quo. In plaats van doorsukkelen in de huidige situatie biedt ook de Oostenrijkse School een alternatief. Veel Oostenrijkse economen pleiten voor een systeem waarin er geen sprake kan zijn van een vertrouwensbubbel rondom de waarde van geld. Om dit te bereiken zou de gebruikte valuta wederom garant

moeten staan voor een bepaalde hoeveelheid aan zeldzame, duurzame grondstoffen zoals olie of goud. Een soort herinvoering van de gouden standaard dus.

Onder deze voorwaarde is volgens de Oostenrijkers het beleid van een centrale bank overbodig. Zij menen dat de maatschappelijke geldhoeveelheid onder een soort van gouden standaard stabiel is. De hoeveelheid van duurzame stoffen is namelijk schaars en zal toenemen bij een nieuwe goud delving, op basis van technische vooruitgang. Stimuleren van de economie op korte termijn, zoals aanhangers van Keynes die voorschrijven in laagconjuncturen, wordt hierdoor echter onmogelijk gemaakt. Aanhangers van de Oostenrijkse School zullen hier echter geen probleem in zien, elke markt-interventie kost uiteindelijk toch minstens net zoveel welvaart kost als het zou kunnen opbrengen. Of zoals vrijmarkt-econoom Friedman zou zeggen: 'There's no such thing as a free lunch'.

Conclusie

Het zal zelden voorkomen dat aanhangers van de Oostenrijkse School zich kunnen vinden in de aanhangers van het gedachtegoed van Keynes. Over één ding zijn ze het echter wel eens: het huidige monetaire beleid zal niet veel langer meer standhouden. De ECB en de Fed zullen op de een of andere manier hun beleid moeten aanpassen om zo het vertrouwen in de valuta's te behouden en prijsstabiliteit te kunnen verzekeren. Wanneer het beleid onveranderd zal blijven, is een volgende crisis haast onontkoombaar. Wanneer duurzame stabiliteit gewent is, zal ons monetaire systeem dus moeten worden aangepast. Keynesianen zien echter het falen van de markt als oorzaak van de ellende en pleiten voor meer regulatie en een grotere rol van de overheid, terwijl de Oostenrijkse School de tegenovergestelde analyse maakt. De toekomst zal moeten uitwijzen welk van beide analyses het dichtst bij de waarheid zit. ●

Roel van Dongen is 21 jaar oud. Hij is vierdejaars student Algemene Economie.

Bronnen

- 1- Europese Centrale Bank (2010) <http://www.ecb.eu/ecb/orga/tasks/html/index.nl.html>
- 2- G.P. O'Driscoll JR, 'An Economy of Liars'. *Wallstreet Journal* (20 April 2010) <http://online.wsj.com/article/SB10001424052748704508904575192430373566758.html>

VOOR DE EERSTE 1035 KM VAN JE LOOPBAAN KRIJG JE 5 DAGEN

- Londen
- Rotterdam
- Parijs

Schrijf je in voor de Masterclass
Accountancy en Advisory op EY.NL/MC2010

ERNST & YOUNG
Quality In Everything We Do

not required, but recommended

In the series 'Not required, but recommended' the Rostra Economica reviews a book which is not a part of your lecture readings, but which is very interesting to read.

An Economic History of Europe Knowledge, Institutions and Growth, 600 to the Present Karl Gunnar Persson

TEXT Tom Leupen

THE BOOK COVERS VARIOUS SUBJECTS LIKE THE GROWTH OF ECONOMIES, THE IMPORTANCE OF INSTITUTIONS (THE BANKING SYSTEM AND PATENTS, FOR INSTANCE), GENDER INEQUALITY AND GLOBALIZATION. THE BOOK ADVANCES BY GIVING DETAILED INFORMATION ABOUT THE CAUSES OF MANY OF THESE ECONOMICAL AND SOCIAL ISSUES. THE AUTHOR, KARL PERSSON, IS EVEN BRAVE ENOUGH TO SPECULATE ON FUTURE TRENDS IN INCOME EQUALITY.

A few of the most interesting facts that the book provides, are the reasons given to show why Europe, and not any other place on Earth, has gained so much control over the economic world and why it excelled in growth. One of the reasons offered by the writer is the inequality in knowledge. This inequality causes educated countries to have a comparative advantage to the less educated nations. In times of war, when there is no or extremely little transfer of knowledge between countries, only the most educated countries can sustain growth. When the borders were open, the less developed countries grew twice as fast as the great pioneering nations, which reduced the income gap.

Another peculiar fact pointed out by the author is the main reason why the British economy did not exploit its potential growth entirely: their tradition to not invest in their own domestic firms. Many historians and other social researchers ascribe the fact that Britain is the country in which the Industrial Revolution originated, to the fact that Britain's wood stock was emptying. Persson, though, ascribes this to the unique institutions (like the banking sector, the appearance of

not required but recommended

patents) in Britain. Thus, he disagrees with most social scientists about the fact that the Revolution could start anywhere in Europe.

Persson points out the two waves of the globalization: the first from 1850-1914 and the second from the Fifties till now. The similarities he puts forward are striking: the convergence of price and interest rates, and mass migration to rich countries (both facts were very uncommon in history).

The book does not only cover international macro-economic facets. It also gives explanations for the emergence of the Welfare State and its pros and cons. A nice detail the book provides, is the fact that even the parties deemed extremely right did not dare to change the Welfare State dramatically. (This happens to be in line with Wilders' position on the AOW).

Although the author tries to remain objective, he sometimes shows a little preference for one policy to another. He prefers the current situation of low trade barriers and low tariffs above protectionism, for example. He seems to admit he is also an opponent of the gold standard and the Bretton Woods system of which he rarely names advantages. He advances on international policies by providing us with a fair amount of lessons from the past. I feel obliged to say that in the chapters on international trade Persson was helped by Paul Sharp, an University of Minnesota professor on foreign policy and international relations.

A drawback however, is the quality of the summaries at the end of each chapter. In these 'summaries' there is in fact a lot of new information. It is a pity he does not summarize as well as hoped, because only just a little of the beautiful seemingly new theories he offers, has stuck.

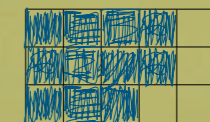
'An Economic History of Europe' is a very interesting read, because it points out brand new unifying theories, similarities and differences between countries and changes the way you think about the history of the European economies. It ultimately succeeds in combining social-economic problems and offers good explanations for these problems and even dares us to share his ideas on how we can learn from the past. •

Tom Leupen is 19 years old and is in his second year of the Bachelor Econometrics.

References are available on request from the author.

Title **An Economic History of Europe**
Author **Karl Gunnar Persson**
Number of pages **241**
First published **2010**
ISBN **978-0-521-54940-0**

Quality
Readability
Actuality

Wil jij als econoom meewerken aan herstel van vertrouwen?

De huidige crisis heeft ons geleerd hoe essentieel een stabiel financieel stelsel is voor onze economie. En helaas is die stabiliteit niet vanzelfsprekend. De complexiteit van het financiële systeem vereist scherpe risicoanalyse, vertaald naar slagvaardig beleid, op nationaal en internationaal niveau.

In die uitdagende omgeving kun jij als startende of ervaren econoom een (volgende) carrièrestap maken. Meebouwen aan een stabiele toekomst van de Nederlandse en internationale financiële sector, en daarmee aan herstel van vertrouwen.

Werken bij DNB betekent werken aan maatschappelijk zeer relevante zaken. Daarnaast krijg je volop mogelijkheden om je

zelf te blijven ontwikkelen, zowel binnen je vakgebied als op het persoonlijk vlak.

Wil jij meewerken aan vertrouwen? Ga dan naar onze website www.werkenbijdnb.nl en reageer op één van onze vacatures voor economen.

| **Analytisch econoom met overtuigingskracht**
(vacaturenummers 4219 & 4263)

| **Econoom met statistische affiniteit** (vacaturenummer 4239)

| **Econoom/econometrist voor modelbouw**
(vacaturenummer 4245)

Economy with a Wink...;) Manager Agamemnon

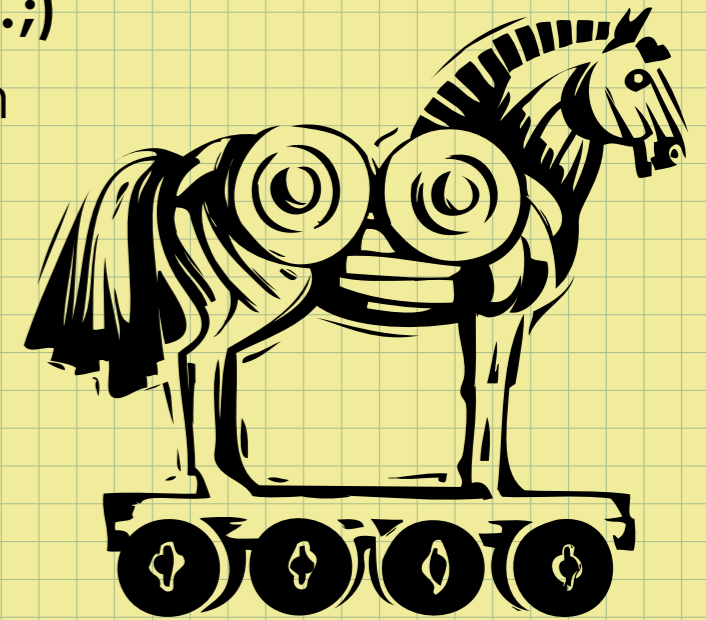
TEKST Aniel Ganga

Welcome at a new episode of Economy with a Wink. This column aims to tell you how you can find economic theory in the strangest places. Last year Richard Nooij wrote this column in the *Rostra Economica*. This year I, Aniel Ganga, will write to you. Without even realizing, there are a lot of aspects of economy to be found in fiction. Last year for instance we found the famous prisoner's dilemma in the new Batman movie. This time however I will look back a lot further: to the ancient Greeks.

One of the most important things students learn while studying Business is learning how to motivate your workers, when becoming managers. For most big companies one of the biggest challenges is to handle the working force. Human Resource Management (HRM) has become a major part of a modern organization. Motivational theory tells us that there are certain ways to keep your workforce motivated, such as: treating the employees fairly, satisfying the employees' needs, setting goals for the workers to achieve and of course base the reward of employees on their work performance (rewarding good work ethic with a raise or bonuses). Nowadays, managers try to motivate their workers especially with higher salaries and bonuses. Managers seem to finally realize the importance of a motivated working force and use any means necessary to keep their workers motivated.

A myth everyone has heard about is the Trojan War. Paris, prince of Troy, had to decide which goddess was the prettiest of them all. Three goddesses thought they were the prettiest. Paris had to choose between Aphrodite, Hera and Athena. He chose Aphrodite, because she promised him the most beautiful woman in the world. This woman was Helen, but she was the wife of Menelaus. When Paris abducted Helen, Menelaus declared war against Troy. Menelaus gathered, with the help of his brother Agamemnon, legions of soldiers from all over Greece. Agamemnon was the king of Mycenae. As king of Mycenae Agamemnon then commanded these men to go to Troy and destroy the city. By doing so, Agamemnon became one of the first 'managers' of a huge organization.

The first day of the war went well for Agamemnon and his Greek army. His soldiers had fought well at the hand of Achilles and his Myrmidons. The 'manager' Agamemnon however was fed up with the fact that Achilles was perceived as the leader of this war by the soldiers. Agamemnon wanted to show who was the king and took a slave girl, called Briseis, from Achilles. Achilles and his Myrmidons decided to stop fighting. The Greek lost battle after battle from the Trojans, because of the absence of Achilles and his men. Agamemnon could not keep the soldiers, his workforce, motivated and almost lost the war because of the incident with Achilles. The death of Patroclus, one of Achilles' best friends, however motivated him to fight again. At the end the Greek won the war by using a wooden horse to get into the city of Troy.

The Greek however did not win the war because of the brilliant leadership of King Agamemnon. They had won the war because of dumb luck (death of Patroclus) and the skills of his soldiers (the Trojan Horse thought of by Odysseus). The 'manager' of this organization has failed on many of the main aspects of being a good manager. The first mistake Agamemnon made was that he did not recognize his key assets. His key assets were Achilles and the Myrmidons. A good manager should always know his strength and how to make use of it, just like with core competences. The second mistake Agamemnon made, was not keeping his workforce motivated. By taking Briseis, Achilles stopped fighting, causing the soldiers to lose their hero. After this event the Greek lost some battles and their motivation, because Achilles was not impelled to fight. Agamemnon did not realize at that point how important it was to always keep his "labour" motivated. Eventually, the Greek (without Menelaus who was killed by Paris, with some help of Apollo) were rescued by the skills of one of their workers. Odysseus knew a lot about tactics and thought of the trick with the Trojan Horse.

You can see that even in fiction of thousands of years ago there are economic aspects to be found. Nowadays most managers realize the importance of keeping their workforce motivated and not underestimating the power of their workers. If Agamemnon would have known these things in his time, he would have kept Achilles motivated and he would probably have lost a lot less soldiers in the Trojan War. ●

Aniel Ganga is 19 years old and a third-year student Economics & Business, variant Accountancy & Control

article

The VOC and its influence on the financial development of capital markets

TEKST **Claudia De la Huerta**

THE HISTORY OF THE NETHERLANDS AND ITS COLONIAL TERRITORIES WAS PROFOUNDLY SHAPED BY A POWERFUL COMPANY, WHICH CONTROVERSIAL COLONIAL PAST LEFT IMMENSE SEQUELS, NOT ONLY DUE TO THE GREAT PROFITS IT GENERATED WITH OVERSEAS TRADE, BUT ALSO FOR DEEPLY INFLUENCING THE INSTITUTIONS OF ITS TIME. CAPITAL MARKETS WERE NOT AN EXCEPTION. THIS ARTICLE INTRODUCES THE VOC AND EXPOSES HOW IT FOSTERED FINANCIAL INNOVATION.

The Verenigde Oostindische Compagnie (United East India Company) was a joint stock company founded with the purpose to conduct trade between Europe and Asia, as well as intra Asian trade. The company traded mainly spices and noble metals, but it was also involved in slave trade, to which largely supplied the labor force in the colonial territories.

The VOC was founded in Amsterdam in 1602 and dissolved officially in 1800. The former Dutch Republic granted the company the monopoly to conduct overseas trade in the regions ranging from the east of the Cape of Good Hope to the west of the Straits of Magallanes. The founding charter gave it also the legal rights to exercise administrative and military faculties for the expansion of its economic activities. The enterprise became the most successful of its kind, and played a key role in the development of financial markets.

By the end of the sixteenth century Dutch merchants had already gained experience with overseas trade in West Africa, Italy and the Caribbean. Those enterprises rendered high profits, and encouraged merchants to undertake trade with Asia, which had until then enriched the Portuguese. However, voyages to Asia presented at least three important challenges in comparison to trade with closer regions, because they required an enormous sum of capital, they were highly risky investments, and these enterprises took much longer to render profits. Moreover, competition among all the small trading partnerships was putting pressure on their margin profits, and the States-General, who had to finance a long war of independence against Spain, had also an incentive to foster cooperation among these merchants. After lengthy negotiations, several trading companies merged into the VOC.

Commerce with Asia required continuity and therefore the issuing of shares.

The VOC collected an immense amount of capital at its start. The Spanish occupation of the prosperous city of Antwerp and religious persecution generated an inflow of rich immigrant merchants to Amsterdam. About a thousand of merchants joined the rich community of Amsterdam. Thus, the climate of religious tolerance and the prosperity of some trading cities of the Republic, together with the large profits generated by the former partnerships, propitiated partly, the accumulation of large sums of capital which were used for the inception of the East India Company.

In order to generate profits from this expensive enterprise, an enormous administrative apparatus had to be created, combined by heavy military operations against other European powers and Asian rulers, to gain and maintain the monopoly on the Asian trade. Commerce with Asia required therefore, not only investments of great proportions, but also the continuity of invested capital. As a consequence, the VOC had to issue shares, which introduced unprecedented features.

Before the formation of the VOC, merchants could finance their ventures through the issuing of credit, selling bonds, accepting deposits, raising equity by new partnerships, as well as issuing shares. However, the trade of financial instruments from small partnerships was limited to a narrow number of insiders, there was a lack of information with respect to the real state of the companies and instruments were not easily transferable. In sum, these trading instruments lacked liquidity, scope and reliability. Likewise, the introduction of taxation in the sixteenth century, which allowed for transfers of government bonds, played an insignificant role during this period.

With the formation of the VOC an active secondary market for its shares developed. The VOC was run by a board of directors with limited liability but power of decision on relevant matters concerning the enterprise. The rest of the stockholders did not have influence on the operations of the company, but could become co-owners with limited liability. Moreover, it was possible to purchase sub-shares of shares, and to pay for them in installments, which allowed people with less means to acquire them. Unlike other chartered companies of the time, any one could buy shares, including foreigners. In addition, one of the most important characteristics of VOC shares was the easiness with which they were transferable, which made them a liquid asset. Finally, the connection of the VOC to the Republic and the expectations of high profits from East Asian trade granted security on the value of the enterprise.

For all these reasons, the introduction of VOC shares expanded enormously the opportunities for people to have access to financial instruments. Few years after its inception, about one third of VOC shares had changed ownership. Shares were frequently used as collaterals for debt, and forward trading was developed. However, speculative practices broadened unavoidable, in spite of government efforts to ban it, as well as fraudulent trading activities.

For much of the existence of the Dutch East India Company, its shares became the most extensively traded in Europe. The economic success of the company and the introduction of its shares as described boosted a secondary market that promoted financial innovation by increasing liquidity and participation in capital markets among diverse groups. ●

Claudia De la Huerta is 27 years old and student of the International Bachelor of Economics and Business at the UVA

Sources

The organization of the VOC by F.S. Gaastra In: The Archives of the Dutch East India Company VOC and the local institutions in Batavia Jakarta.

The Origins of value: the financial innovations that created modern capital markets. Edited by William N. Goetzmann, K. Geert Rouwenhorst, 2005

Venture Shares of the Dutch East India Company, Larry Neal p. 165-175

The extralegal development of securities trading in seventeenth-century Amsterdam by Edward Stringham

Completing a Financial Revolution: The Finance of the Dutch East India Trade and the Rise of the Amsterdam Capital Market, 1595-1612 by Oscar Gelderblom and Joost Jonker

The Giants of an Earlier Capitalism: The Chartered Trading Companies as Modern Multinationals by Carlos Ann and Nicholas Stephen

The World Oldest Trade: Dutch Slavery and Slave Trade in the Indian Ocean in the Seventeenth Century by Markus Vink

Het h-woord

Een open brief aan de Autoriteit Financiële Markten

Geachte heer Hoogervorst,

Wie nog nooit van het h-woord gehoord heeft is waarschijnlijk rondom de verkiezingen ver in het buitenland geweest, hield zijn kop in het zand of was met hele andere zaken bezig dan politiek, wellicht was de zomerzon interessanter. Met het h-woord bedoel ik uiteraard de hypotheekrenteaftrek. Een onderwerp waar nooit veel woorden aan vuil worden gemaakt, een taboe, een begrip wat voor lief wordt genomen en een middel waar vele huizenbezitters al jarenlang dankbaar gebruik van maken. Nu we in tijden van crisis zitten en termen als bezuinigingen en overheidstekorten hoogtij vieren is het h-woord opeens geen taboe meer. Politieke partijen schermden tijdens verkiezingsdebatten met allerlei hervormingen en legden een discussie op tafel die menig persoon achter de televisie moeilijk kon volgen. De verminderde inkomsten op de Nederlandse overheidsbegroting vanwege de hypotheekrenteaftrek bedroegen in 2009 ruim 11 miljard euro. Logisch dus dat in tijden van bezuinigingen hiernaar gekeken wordt.

Als ik kijk naar landen om ons heen zie ik verschillende systemen om de aftrek van de hypotheek te reguleren. Sommige landen, zoals het Verenigd Koninkrijk en Zweden hebben de hypotheekrenteaftrek zelfs al eerder afgeschaft. In het Verenigd Koninkrijk is de hypotheekrenteaftrek vanaf 1979 uitgefaseerd. Een dergelijk plan is ook gepresenteerd door D66 en Groenlinks. Er was geen sprake van een huizen crisis of ernstige recessie, maar dit was wel in een tijd waarin de huizenprijzen in Nederland bijna verdrievoudigden. Als we dan nu kijken naar Nederland, moeten wij een dergelijk systeem dan ook willen? Toegegeven, de huizenprijzen zullen waarschijnlijk dalen, wat gunstig is voor starters, maar de huizenprijzen zullen blijven dalen zolang de hypotheekrenteaftrek afneemt. Zeker als er gekozen wordt voor een langere termijn van ongeveer 20 à 30 jaar lijkt mij het perspectief voor starters helemaal niet zo gunstig. Laat staan de directe negatieve gevolgen die een dergelijk systeem heeft voor de huidige woningbezitters, 54% van de totale woningmarkt. In Zweden is het een heel ander verhaal. In 1991 werd de aftrek beperkt tot een maximum van 30% van de betaalde hypotheekrente, waar eerder een maximum van ongeveer 80% van toepassing was. De afschaffing werd gevolgd door een economische recessie in Zweden. Een dergelijk plan is óók geopperd in Nederland. De aftrek zou kunnen worden beperkt tot een maximum percentage of een maximum bedrag. Er is natuurlijk iets voor te zeggen dat bij een progressief belastingstelsel het vreemd is dat de hypotheekrenteaftrek denivellerend optreedt.

In hoeverre kunnen wij in Nederland leren uit het verleden en is het nuttig om te kijken naar de landen om ons heen? Het is aannemelijk om te zeggen dat er sprake is van een bubbel in de huizenmarkt. Van het voordeel op de hypotheekrenteaftrek is 50% al doorberekend in de huizenprijzen. Een afschaffing van de hypotheekrenteaftrek kan dan vrij makkelijk leiden tot een directe daling van de huizenprijzen waardoor het de huidige woningbezitters ernstig schaadt. Gedwongen verkopen van huizen omdat men het huis niet meer kan gebruiken als onderpand voor de hypotheek, een stijgende werkloosheid en dalende consumptie zijn absoluut zaken die wij moeten voorkomen.

Als woordvoerder van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft u de taak toezicht te houden op financiële markten: op sparen, beleggen, verzekeren en lenen. Toch hebben wij tot op heden weinig van het AFM gehoord. Het was het CPB dat met allerlei te betwisten doorrekeningen kwam en politieke partijen hielden bij tijd en wijlen een discussie die het volgen niet eens waard was. Symboolpolitiek zou je het kunnen noemen. Nooit is er ingegaan op de hypotheekrenteaftrek met een puur gezond verstand, maar altijd met in het achterhoofd het winnen van de nodige zielen. Als het gaat om een structurele wijziging van de hypotheekrenteaftrek is het belangrijk dat niet partijpolitiek de overhand voert, maar instanties met expertise. Wat vindt u van de hypotheekrenteaftrek, wat is het beste voor Nederland? Hoe wurmen wij ons uit dit dilemma?

Met vriendelijke groeten,

Laurens van Leeuwen
Redacteur van de Rostra Economica •

Reactie:

Beste heer Van Leeuwen,

Ik heb uw verzoek besproken met de heer Hoogervorst, hij heeft besloten om geen reactie op de open brief te schrijven. Eventuele wijzigingen in de regeling rond de hypotheekrenteaftrek zijn immers een politieke beslissing, waar de heer Hoogervorst als voorzitter van de onafhankelijke toezichthouder AFM geen rol in speelt.

Veel succes met Rostra Economica.

Met vriendelijke groet,

Flore Kraaijeveld
Persvoorlichting

column Arnoud W.A. Boot Vergankelijkheid en hypes - kritische geesten gezocht...

TEKST Arnoud W.A. Boot

De economische wetenschap staat ongekend in de aandacht. Hoe langer de economische crisis duurt, hoe dieper de malaise, hoe meer aandacht. Mooi voor Rostra! En toch is het allemaal heel vergankelijk. De hype van de dag bepaalt de aandacht. Voor een universiteit is het belangrijk ruimte voor debat te creëren, enerzijds over wat acuut speelt – het prachtige initiatief 'Room for Discussion' in de hal van de faculteit speelt hier geweldig op in – maar anderzijds juist ook voor hetgeen (nog) geen hype is. Dit vereist enige distantie, maar dat is precies wat kritische geesten doen, en die hebben we meer dan ooit nodig. Als de laatste decennia ons iets geleerd hebben dan is het dat we er niet veel mee opschieten als iedereen achter elkaar aan rent. En toch is dat wat er is gebeurd. De internet bubble, de financiële crisis, en wie weet wat het volgende is, zijn ten ene malen veroorzaakt door zo maar achter elkaar aan te rennen.

Leun achterover, en denk is na over wat een belangrijk onderwerp is. Een prachtig onderwerp dat de komende jaren ongetwijfeld weer heel belangrijk wordt, maar even uit het mediagezichtsveld is verdwenen, zijn de machtsverhoudingen in ondernemingsland. U hoeft geen Marxist te zijn – Das Kapitaal ging hier toch over? – om te onderkennen dat de machtsverhoudingen in ondernemingsland discussie behoeven. Kunnen aandeelhouders 'zo maar' ingrijpen en veranderingen afdwingen? De strijd rond ABNAMRO en Stork staan nog scherp op het netvlies. En nu is TNT in het nieuws; ook zij wordt 'belaagd'.

Het aardige is dat de economische wetenschap hier al decennia naar kijkt. Al bijna 80 jaar geleden – in 1932 om precies te zijn – benadrukten Adolf Berle en Gardiner Means dat de moderne onderneming een scheiding kent tussen eigendom en leiding, en dat dit allerlei conflicten kan geven tussen een management dat zijn eigen afwegingen maakt (en mogelijk een eigen agenda er op na houdt) en de wensen van de eigenaren, de aandeelhouders dus. Het meest evident is dat bij een beursgenoteerde onderneming waar de onderneming massa's en veelal anonieme aandeelhouders kent die op grote afstand staan van de onderneming. Dit geeft management potentieel veel macht hetgeen de fameuze econoom John Kenneth Galbraith er toe bracht om in 1958 te spreken

over managerial capitalism; niet aandeelhouders waren aan de macht maar managers.

In belangrijke bijdragen hebben Alchian&Demsetz (1972) en Jensen&Meckling (1976) het zogenaamde agencyprobleem tussen de moeilijk in toom te houden agent (het management) en de weinig krachtige principaal (de aandeelhouders) verder onder de aandacht gebracht. Het bracht Michael Jensen er zelfs toe om in 1976 in de Harvard Business Review te spreken over de 'Eclipse of the Public Corporation': beursgenoteerde ondernemingen zouden ten gronde gaan aan de expansiedrift van niet in te tomen management. Kern was de machteloosheid van de vaak zeer gespreide aandeelhouders. Er zou onvoldoende tegenwicht uitgaan van deze partij.

Het is verbijsterend om te zien hoe de discussie in het laatste decennium is omgedraaid. Nu wordt gesproken over te machtige aandeelhouders die hun brute kracht loslaten op ondernemingen en als roofdieren ondernemingen kapotmaken louter en alleen voor kortetermijngewin. Juist het management van beursgenoteerde ondernemingen – precies die ondernemingen waar volgens Berle&Means, Galbraith en Jensen&Meckling het management zo maar zijn eigen weg kan gaan – zou nu zijn overgeleverd aan de willekeur van financiële markten en de daarin fungerende (gelegenheids) aandeelhouders.

Deze 180 graden omslag in het denken laat zien dat enige bezinning nodig is. Zien we het wel goed? Hebben de aandeelhouders werkelijk zo veel te vertellen, en hadden ze werkelijk zo weinig te vertellen in het verleden? Of is het dat de maatschappij en in haar kielzog het management van ondernemingen zich nadrukkelijk op financiële markten zijn gaan richten. Aandelenkoersen en andere informatie uit de financiële markt staan dagelijks centraal in kranten en 24-uursmedia. Maar financiële markten, en de prijsvorming daarop, is hypegevoelig. Sommige dingen zijn op een bepaald moment 'hot', andere even niet. Ondernemingen worden overstelpt door consultants, analisten, investment bankers en niet te vergeten de media om mee te doen aan de laatste hype. Deze druk op ondernemingen kan tot gevolg hebben dat het management zich van de kook laat brengen, zich niet in staat voelt om aan een strategie vast te houden, en zich onder druk gezet voelt door dit spel van financiële markten. Als dan ook nog de directe beloning van het management wordt gekoppeld aan de aandelenkoers, en het management dus afgerekend wordt op de hypegevoelige waarderingen in de financiële markten, dan is de cirkel zo ongeveer rond.

Als dit zo is moeten kritische geesten hun pijlen richten op bestuurders; deze laatsten laten zich telkens door hypes van het rechte pad afhalen. Ook hier is distantie nodig. Hoe kunnen we er voor zorgen dat bestuurders minder hypegevoelig worden, en dus zelf een meer kritische geest krijgen? Hoog tijd dus voor de universiteit om zelf wel de ruimte te nemen voor een kritisch debat. En wat we vooral als universiteit moeten afleveren zijn kritische studenten want dat zijn immers de bestuurders van de toekomst. Voelt U zich aangesproken, of gaat U mee waaien op de wind – lees hype – van de dag? •

Dear students,

Summer holidays are over for most of the students and the new academic year has begun. Many of you have spent their summer abroad. We hope that you have enjoyed your summer school, internships, summer jobs or just a decent recreational holiday. We have been busy this holiday to protect your rights and interests. Many things happened at the faculty during the summer. But there are also some changes happening regarding the FSR. During the elections in May you decided which student parties would receive how many of the 8 seats in the FSR. List Sefa received 4 of them and Lijst Mei received the other 4.

Budget cuts

The faculty is economizing. Budget cuts in hard times are inevitable. We understand that the faculty is cutting costs but it has to happen in a responsible way. 'If you wanna make an omelet, you gotta break some eggs'. But students should not suffer because of these cuts. We had many conversations about this topic with the management of our faculty. They inform us and we make sure to be in touch with both teachers and students. In this way we keep an eye on the situation so that we are able to protect good education for you! We do not want overcrowded classes, we want to keep good teachers and we are against sacrifices taken by students.

The renovation of the Roeterseiland complex

The renovation is almost starting. Students will be affected by this but the drawings look promising. A modern learning environment with the newest technology, that is what we want. Currently, the first step is being taken; all student associations and the FSR are moved from the first floor.

Our year in the Faculty Council is almost over. The only thing left is to introduce you the new members of the FSR. The president of the FSR will be Adriaan Bron (List Sefa). The board members are Ada (List Sefa), Amal (Lijst Mei), Hederik (List Sefa), Pascal (List Sefa), Victor (Lijst Mei) and Timo (Lijst Mei).

If you have any ideas or suggestions, do not hesitate to contact us! We, Otto, Ronald, Vincent, Corneel, Helene, Julien, Kevin, Tim-Patrick and Michiel wish you and the new FSR good luck with your study and with all of your plans!

Website for updates

www.studentenraad.nl/feb

Do you have a complaint or a suggestion to improve our faculty? Send an email to: feb@studentenraad.nl

Facultaire Studentenraad FEB

Roetersstraat 11
1018 WB Amsterdam
+31 20 525 4384
feb@studentenraad.nl

We make things better

Any remarks, suggestions or complaints?
www.studentenraad.nl/feb

FEB flash

 UNIVERSITY OF AMSTERDAM

Faculty of Economics and Business

Proposal selected: joint doctorate EDEEM

Quantitative Economics department lands major European joint-doctorate project

Kees Jan van Garderen of the FEB's Quantitative Economics department, together with six European partners led by the Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne, has drawn up an Erasmus Mundus project proposal for a joint doctorate in economics: the European Doctorate in Economics (EDEEM). The proposal has now been selected by the European Union as part of the "2010 Erasmus Mundus Action 1 Call for proposals (EACEA/29/09)".

The proposal, when implemented, calls for 25 PhD positions each year for an initial period of five years, where the EU will finance 50 doctoral positions (10 per year). Through matching, a further 15 positions will be placed with EDEEM. There are seven European partners participating in EDEEM along with 18 associated partners worldwide.

EDEEM is a programme for students of quantitative economics who will conduct their doctoral research at (at least) two universities in different countries. One of the conditions of the programme is that doctoral candidates are required to do their research for at least two semesters at a partner university, with supervision by researchers from the partner university who have common research interests. Students can apply based on the research subjects of the proposals and a selection will be made each year in February for candidates who will start in September.

Amendments in legislation have led to changes in the University of Amsterdam's Doctorate Regulations. The regulations now allow for the option of a joint doctorate. The EDEEM programme uses this new opportunity to grant international joint doctorates from the UvA and a European partner. With EDEEM, the University of Amsterdam has the distinction of offering the first integrated European doctorate programme in economics that will grant joint degrees.

The first students will be selected this coming February and will commence with the programme in September 2011. ●

Continuing Professional Education at the Amsterdam Business School

On 1 July 2010, the Amsterdam Business School (ABS) launched a new initiative: the Executive Academy. This is a joint venture between the ABS and PricewaterhouseCoopers' expertise centre, PwC Academy. The Executive Academy provides short-term training for the purpose of (mandatory) continued professional educational (CPE).

The collaboration links theory and practice - for each training, the ABS lecturer is paired with a professional in the field from PwC who introduces current cases taken from practice. The target group includes Amsterdam Business School alumni and professional colleagues in the registered professions of Registered Accountant, Registered Controller, Registered Internal Auditor and Registered EDP Auditor.

Alumni and clients of the PwC academy will receive a leaflet listing the 24 training sessions offered for the 2010-2011 academic year. The current training sessions, along with the names of ABS and PwC lecturers are also available on the website www.executiveacademy.nl.

Throughout the year, the training sessions are scheduled for Tuesdays and Thursdays from 16.00 to 20.00. Each training results in four CPE points. The sessions are held at the PwC Academy location in Amsterdam. The site is conveniently located and there is ample parking space.

If you have any questions regarding the Executive Academy, please send an e-mail to ExecutiveAcademy@uva.nl. ●

activiteiten

SEFA Economische Faculteitsvereniging
Universiteit van Amsterdam

24-09 t/m 18-11:

- 24 september Sefa: Lustrum Pubquiz
- 2 oktober Sefa: Lustrum Gala
- 21 oktober Sefa: Constitution board 2010-2011
- 9-11 november Sefa: Consultancy Event
- 16 november Sefa: Accountancy Tour
- 17 november Sefa: Public Sector Days

FSA

FINANCIËLE
STUDIEVERENIGING
Amsterdam

Beroependagen
wo 29 sep 2010 - do 30 sep 2010

International Banking Cycle
do 7 okt 2010 - vr 22 okt 2010

25 november 2010...

...maak jij het nieuws van de dag.

Het kabinet werkt aan nieuwe plannen voor de komende jaren. Het ministerie van Financiën is daarbij nauw betrokken. Geld kan maar één keer uitgegeven worden, dus het is van belang dat de juiste keuzes worden gemaakt. Logisch dat de pers daar bovenop zit. De minister heeft advies nodig. En snel ook.

Tijdens de Studentendag 2010 sta je oog in oog met de minister en de staatssecretaris van Financiën. Je werkt aan een echte case, met alle media-aandacht van dien. En je maakt kennis met een interessante werkgever. Een jonge organisatie waarin nieuw talent direct wordt beloond met een flinke dosis verantwoordelijkheid.

Bij Financiën tel je meteen mee.

Schrijf je in voor 15 november 2010

Wat betreft je profiel: je bent eindejaars bachelor- of masterstudent algemene, bedrijfs- of fiscale economie. Ook met Nederlands of fiscaal recht en met bestuurskunde ben je van harte welkom, net als met iedere andere studie met het vak openbare financiën. Dus: heb je interesse in het financieel nieuws? En wil je op 25 november 2010 zelf het nieuws van de dag maken?

Schrijf je dan vóór 15 november 2010 in via www.studentendag.nl.

Werken bij het Rijk. Als je verder denkt

www.werkenbijhetrijk.nl

Ministerie van Financiën

Gááán!

HET TALENT- EN AMBITIEPLATFORM VAN KPMG

TIEN MINUTEN VOOR DE PRESENTATIE
VAN EEN PROPOSAL AAN DE CFO